

Samhällseffekter lokalisering av Lunds sjukhus

Kompletterande rapport
Lokalisering Utökad Smörlyckan

2022-02-24

Reviderad 2022-03-22

Revidering 2022-03-22

Mindre revidering har skett för att förtydliga resultatet för samverkan. De sidor som revideringen berör är följande

Sid 3

Sid 28

Sid 31

Sid 40

Uppdrag: NSL-Fördjupad utredn Samhällseffekter
Sjukhuset i Lund
Uppdragsnummer: 30024279
Kund: Tengbomgruppen AB
Ver: 1.2
Datum: 2022-02-24, reviderad 2022-03-22
Upprättad av: Martin Wester
Dokumentreferens: \\sestofs010\projekt\27303\30024279\000_nsl-fördjupad_utredn_samhällseffekter_sjukhuset_i_lund\10_original\leverans\leverans revidering 220322\samhällseffekter utökad smörlyckan reviderad_220322.docx

Sammanfattning

Syftet med uppdraget är att på en översiktlig nivå identifiera, beskriva och analysera samhällseffekterna av lokalisering av framtidens universitetssjukhus i området Utökad Smörlyckan.

I arbetet med denna PM har den tidigare slutrapporten (daterad 2021-10-14) använts som kunskapsunderlag, för att få en kortare arbetsprocess och för att kunna leverera utredningen inom önskad tidplan. Det innebär att tidigare analyser återanvänts och den kunskap som tidigare inhämtats genom workshops, intervjuer och möten samt informationsinhämtning, appliceras på den nya lokaliseringen. Bedömningen är att den något snabbare processen inte innebär någon försämrad kvalitet av de slutsatser som görs. Däremot finns en risk att detaljer kring den nya lokaliseringen inte fångats upp på ett lika heltäckande sätt som för de övriga alternativen.

Resultaten från de nya bedömningarna och analyserna av Utökad Smörlyckan ger ett antal samhällseffekter för de tre temana "Stadens utveckling", "Tillgänglighet, mobilitet och infrastruktur" samt "Samverkan forskning, utbildning och näringsliv". I resultatet av rapporten har de effekter som anses vara alternativskiljande för Utökad Smörlyckan särskilt lyfts fram. Den mest tydligt alternativskiljande effekterna redovisas i Figur 1 och motsvarar samma teman och resultat som redovisats i slutrapporten.

	Stadens utveckling	Tillgänglighet, mobilitet och transportinfrastruktur	Samverkan Forskning, utbildning och Näringsliv
Alternativskiljande Samhällseffekter	<ul style="list-style-type: none"> Markanvändning 	<ul style="list-style-type: none"> Tillgänglighet för gång cykel, kollektivtrafik, bil och varuleveranser. Tillgänglighet för långväga akuttransporter Infrastrukturinvesteringar Drift och trafikeringskostnader 	

Figur 1. Identifierade samhällseffekter för de tre temana

Det har också identifierats ett antal samhällseffekter vars omfattning är svår att bedöma utifrån ett perspektiv på cirka 20–30 år fram i tiden. Då föreliggande undersökning grundar sig i ett mer övergripande planeringsperspektiv är det svårt att slå fast att aspekter såsom stadsbild och identitet är alternativskiljande aspekter. Detta betyder dock inte att aspekterna inte kommer att påverkas. Ett nytt sjukhus kommer oavsett lokalisering att innebära påverkan och förändring av nuvarande förhållande. Dock är det svårt att i detta tidiga skede avgöra på vilket sätt.

De samhällseffekter vars omfattning varit svår att bedöma, eller som inte anses vara alternativskiljande ur ett längre tidsperspektiv är:

- Stadsbild och identitet
- Flöden och stråk

För samverkan med näringslivet är det viktigare att sjukhuset utvecklas och moderniseras och att detta görs med beaktande av samverkan, exempelvis med funktionella lokaler för både kortare och längre utbyten, än att det sker på en särskild plats i Lund.

En analys har gjorts utifrån Agenda 2030 och FN:s globala hållbarhetsmål. Analysen gjordes med hjälp av Swecos Hållbarhetsol™. Hållbarhetsbedömningen förordar en utbyggnad i befintligt läge eller nybyggnad vid Utökad Smörlyckan. Båda alternativen gynnas i hållbarhetsbedömningen av att lokaliseringarna inte belastar på den goda åkerjorden. Den goda tillgängligheten med kollektivtrafik och gång- och cykelvägnät är positiv för alternativ Utökad Smörlyckan men når inte upp till samma nivå som befintligt läge gör. Precis som på Brunns hög ansågs möjligheterna vara bättre att använda flödande energi som sol.

Sammantaget innebär hållbarhetsbedömningarna av de tre lokaliseringalternativen en tydlig nackdel för nybyggnad på Brunns hög på grund av exploatering av åkerjorden, nettoförstöring av mark och sämre

tilgänglighet med kollektivtrafik, gång och cykel vilket bedöms öka bilanvändningen. Detta fick negativa effekter på mål som jämställdhet och hållbar konsumtion och bedömdes inte vara samstämmigt med Sveriges klimatpolitik.

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	6
1.1	Förutsättningar och avgränsning	6
1.2	Läsanvisning	6
2	Syfte och mål	8
3	Tillvägagångssätt	9
4	Stadens utveckling	10
4.1.1	Översiktsplanering för Lunds kommun (2018)	10
4.1.2	Ramprogram Ideon och Pålsjöområdet (2010)	11
4.2	Lokaliseringens effekter för staden	11
4.2.1	Lokalisering Utökad Smörlyckan	12
4.3	Slutsatser	14
5	Tillgänglighet mobilitet och transportinfrastruktur	16
5.1	Effekter för transportinfrastruktur, mobilitet och tillgänglighet	16
5.1.1	Gång	16
5.1.2	Cykel	18
5.1.3	Kollektivtrafik	20
5.1.4	Biltrafik	23
5.1.5	Varuleveranser	24
5.1.6	Akuttrafik	24
5.1.7	Infrastruktur	24
5.2	Slutsatser	25
6	Samverkan med forskning, utbildning och näringsliv	27
6.1	Effekter för samverkan och innovation av sjukhusets lokalisering	27
6.1.1	Life science-klustret	27
6.1.2	Samverkan forskning och utbildning	28
6.1.3	Samverkan med näringslivet	29
6.2	Slutsatser	30
7	Målanalys Agenda 2030	32
7.1	Swecos Hållbarhetssol™	32
7.1.1	Metod vid tidigare hållbarhetsbedömningar	32
7.1.2	Metod för ny hållbarhetsbedömning	33
7.2	Resultat lokalisering Utökad Smörlyckan	34
7.3	Jämförelse med tidigare alternativ	35
7.4	Sammanfattning hållbarhetsbedömning	38
8	Sammanfattande slutsatser	39
8.1	Alternativskiljande	39
8.2	Ej alternativskiljande	40

1 Bakgrund

Efter färdigställandet av rapporten "Samhällseffekter lokalisering av Lunds sjukhus - Slutrapport" daterad 2021-10-14 har ytterligare en lokalisering vid området "Utökad Smörlyckan" blivit aktuell för utredning. Denna PM kompletterar därmed slutrapporten genom att identifiera, beskriva och analysera de samhällsmässiga effekter som en lokalisering av sjukhuset vid området "Utökad Smörlyckan" kan medföra.

1.1 Förutsättningar och avgränsning

I denna PM kommer endast effekter för lokalisering på området "Utökad Smörlyckan" att hanteras.

De teoretiska delarna är hämtade från slutrapporten- "Samhällseffekter lokalisering av Lunds sjukhus - Slutrapport 2021-10-14" liksom en stor del av kunskap från tidigare genomförda workshops och intervjuer. Det tidigare inhämtade underlaget appliceras på den nya lokaliseringen.

Tidsperspektiv

Ett nytt sjukhus med etablerade samhällseffekter antas vara på plats först om cirka 20 år efter ett beslut om lokalisering.

Förutsättningar Utökad smörlyckan

En lokalisering "Utökad smörlyckan" innebär nybyggnation på mark som idag delvis är planlagd som fritidsområde. Området utgör i huvudsak ett sammanhållet kvarter som är omringat av gatorna Getingevägen, Svenshögsvägen och Norra Ringen. Området omnämns som området "Utökad Smörlyckan" och är en del av stadsdelen Möllevången. Omkring 26 hektar påverkas.

Alternativskiljande aspekter

Precis som i tidigare slutrapport är fokus för rapportens slutsatser att identifiera och utreda alternativskiljande aspekter. Utgångspunkten är att utredningen bortser från hur väl och på vilket sätt som de behov som Lunds universitetssjukhus har, kan tillgodoses i respektive lokalisering. Logistiken inom själva sjukhusområdet samt utformning i anslutning till sjukhusområdet förutsätts också vara likvärdig och bedöms därmed inte som alternativskiljande.

1.2 Läsanvisning

Rapporten är uppbyggd med samma struktur som slutrapporten för att läsaren enklare ska kunna hitta och jämföra de olika alternativen. För att fullt ut förstå alla detaljer behöver rapporten läsas tillsammans med slutrapporten och de bilagor som medföljer.

Kapitel 1–2 beskriver utredningen översiktligt tillsammans med syfte och övergripande mål.

I kapitel 3 beskrivs projektets tillvägagångssätt och analysmetod. Analysmetoderna i stort beskrivs mer utförligt i slutrapporten.

I kapitel 4–6 utelämnas de teoretiska delarna och förutsättningarna då de redan finns beskrivna i slutrapporten. Fokus läggs istället på de två sista underkapitlen som handlar om de effekter och slutsatser som beskrivs för den nya lokaliseringen "Utökad Smörlyckan".

Kap 4.1 beskriver den nya lokaliseringen och dess betydelse för Lunds Stadsutveckling.

Kap 4.2 motsvarar slutrapportens kap 4.4 Effekter för staden.

kap 4.3 motsvarar slutrapportens kap 4.5 Slutsatser Stadens utveckling.

Kapitel 5.1 motsvarar slutrapportens kapitel 5.3 Effekter tillgänglighet, mobilitet och transportinfrastruktur.

Kapitel 5.2 motsvarar slutrapportens kapitel 5.4 Slutsatser Effekter tillgänglighet, mobilitet och transportinfrastruktur.

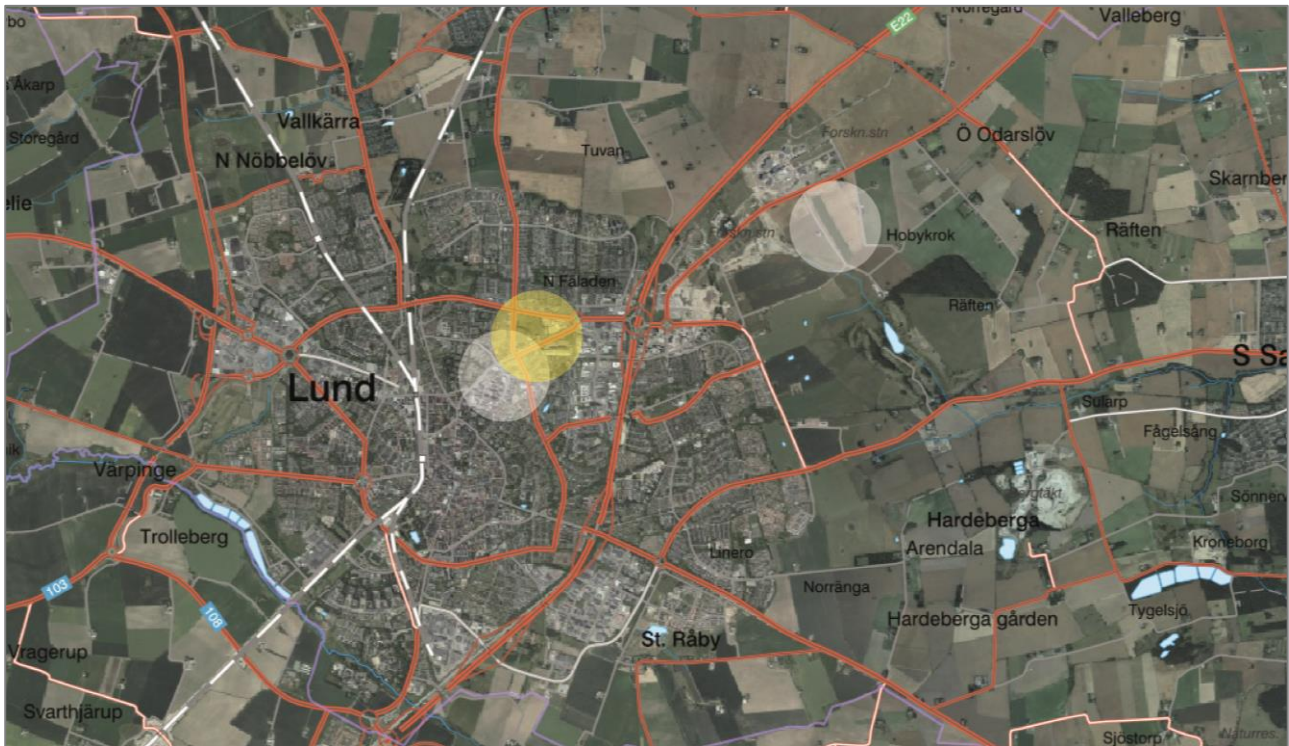
Kapitel 6.1 motsvarar slutrapportens kapitel 6.4 Effekter samverkan för innovations av sjukhusets lokalisering.

Kapitel 6.2 motsvarar slutrapportens kapitel 6.5 Slutsatser samverkan för innovations av sjukhusets lokalisering. I kapitel 7 presenteras en analys av en lokalisering på området "Utökad Smörlyckan" utifrån FN:s globala hållbarhetsmål – Agenda 2030.

I kapitel 8 presenteras sammanfattande slutsatser där alternativen från slutrapporten också lyfts in och jämförs.

2 Syfte och mål

Syftet med uppdraget är att på en översiktlig nivå identifiera, beskriva och analysera samhällseffekterna av lokalisering av framtidens universitetssjukhus på området Utökad Smörlyckan.

Figur 2. Indikativ lokalisering av området Utökad Smörlyckan (gult) och de tidigare utredda lokaliseringarna (vitt)

Målet med rapporten och uppdraget är att presentera en objektiv sammanställning utifrån dagens kunskapsläge och förutsättningar. Sammanställningen ska:

- Identifiera och fånga upp alla de idag tänkbara förutsättningarna som på något vis kan utgöra nycklar för beskrivningen av de framtida samhällseffekterna av en lokalisering på området Utökad Smörlyckan.
- På ett översiktligt sätt beskriva de identifierade samhällseffekterna för en lokalisering på området Utökad Smörlyckan. Detta görs på ett likvärdigt sätt utifrån de båda tidigare utredda lokaliseringalternativen som beskrivs i slutrapporten. I vissa fall beskrivs hur effekterna skiljer sig mellan de tre lokaliseringarna.
- Belysa respektive lokalisering utifrån ett brett hållbarhetsperspektiv.

3 Tillvägagångssätt

I arbetet med denna PM har den tidigare slutrapporten använts som kunskapsunderlag för att få en kortare arbetsprocess och kunna leverera utredningen inom önskad tidplan. Det innebär att tidigare analyser återanvänts och den kunskap som tidigare inhämtats genom workshops, intervjuer och möten samt informationsinhämtning appliceras på den nya lokaliseringen. Bedömningen är att den något snabbare processen inte innebär någon försämrad kvalitet av de slutsatser som görs. Däremot finns en risk att detaljer kring den nya lokaliseringen inte fångats upp på ett lika heltäckande sätt som för de övriga alternativen.

Inga nya större analyser, intervjuer eller ny informationsinhämtning har varit möjliga att genomföra. För att kunna jämföra lokaliseringarna behövs tillräckliga fakta kring avstånd, restider och stadens utveckling, därför har vissa analyser och kompletterande intervjuer genomförts.

De moment som gjorts inom ramen för denna utredning är:

- Tillgänglighetsanalys för gång, cykel, bil och kollektivtrafik för en lokalisering på området Utökad Smörlyckan med exakt samma ingångar i analysen som tidigare lokaliseringar.
- Kompletterande intervju kring stadsutveckling och stadsbild för området Utökad Smörlyckan med företrädare för Lunds kommun.
- En ny Hållbarhetssol för området Utökad Smörlyckan med utgångspunkt från de workshops kring de två andra lokaliseringarna som gjorts tidigare.

I övrigt har tidigare erhållen kunskap och teoretiska resonemang och slutsatser hämtats från tidigare genomförd slutrapport för att dra slutsatser om alternativskiljande effekter för området Utökad Smörlyckan.

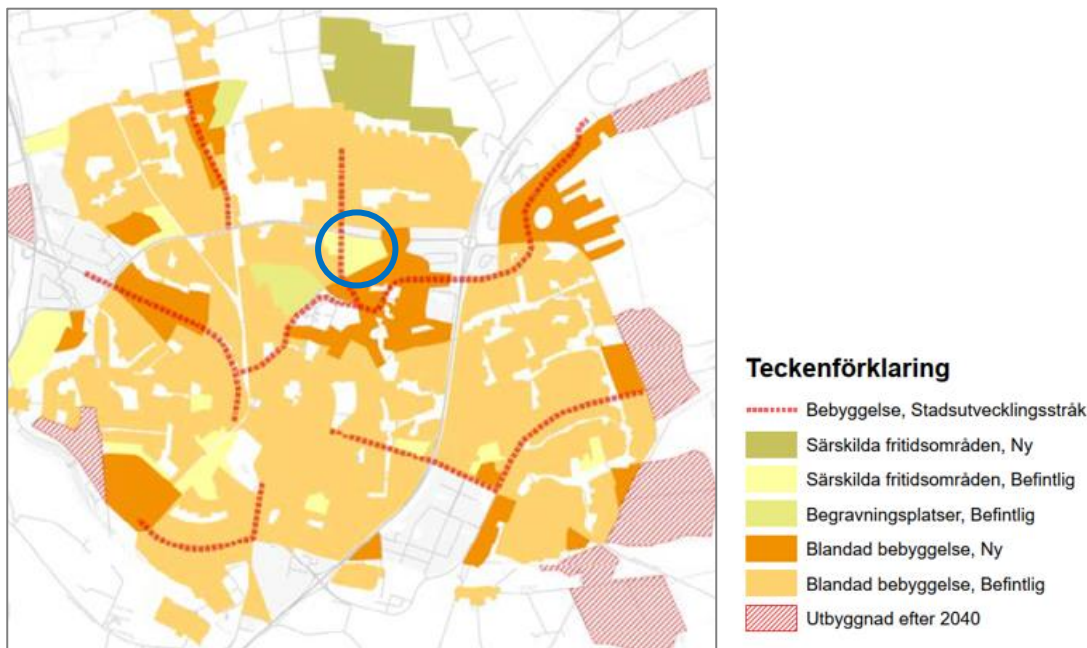
4 Stadens utveckling

Följande kapitel syftar till att beskriva hur universitetssjukhusets lokalisering påverkar stadens utveckling. Då detta är ett komplement till slutrapporten görs ingen genomgång av kommunens och regionens program och strategier på nytt. Underlaget har kompletterats med en sammanfattning om hur området beskrivs i Översiktsplanens markanvändningsplan och i Ramprogram Ideon och Pålsjöområdet.

För att kunna dra några slutsatser kring lokaliseringens effekter för staden ur ett kommunalt planeringsperspektiv, har en intervju gjorts med företrädare från Lunds kommun. Avsnittet avslutas med de viktigaste slutsatserna.

4.1.1 Översiktsplanering för Lunds kommun (2018)

Området Utökad Smörlyckan klassas som ett särskilt fritidsområde enligt markanvändningsplanen vilket gäller fritidsanläggningar som är av strategisk betydelse och har ett större markanspråk. Ett särskilt fritidsområde innebär också att det är en viktig del av friluftsliv- och rekreationsstrukturen i kommunen.

Figur 3 Karta från Markanvändningsplanen där blå cirkel lagts till för att visa lokalisering Utökad Smörlyckan. Källa: Lunds kommun 2018.

I takt med att Lund växer bedömer kommunen att efterfrågan på fritidsområden ökar samtidigt som marktillgången begränsas. Därför anger markanvändningsplanen ett stort område i norra Lund med möjlighet att inrymma ridanläggning och golfbana, se särskilda fritidsområden, Ny i Figur 3.

Svenshögsvägen som löper längs med området Utökad Smörlyckan i väst är markerad som stadsutvecklingsstråk och bebyggelse. Stadsutvecklingsstråk är strategiskt viktiga för stadens bebyggelseutveckling. I dessa planeras förtätning kring huvudgator eller andra viktiga stråk.

4.1.2 Ramprogram Ideon och Pålsjöområdet (2010)

Ramprogrammet Ideon och Pålsjöområdet har tagits fram i syfte att stärka området och tillföra nya kvaliteter.

Figur 4 Bildklipp från Ramprogram Ideon och Pålsjöområdet (2010). Bilden visar en del av ramprogrammets utredning där den östra spetsen (norr om Getingevägen) av Utökad Smörlyckan är inkluderad.

I ramprogrammet omnämns den västra delen av lokaliseringen norr om nuvarande sjukhusområde som ett delområde som föreslås få ett mer stadsmässigt formspråk som stärker entrén till Lunds stadskärna från nordost. Idrottsområdet på Smörlyckan och Victoriastation beskrivs i ramprogrammet som en central idrottsplats och utgör en viktig målpunkt för många av Lunds invånare.

Kommunens planer på att flytta ridhusanläggningen nämns också i ramprogrammet. Anledningen är att nya djurskyddsbestämmelser gör att det inte längre är möjligt att ha kvar ridskolan inom nuvarande område. Enligt ett kommunfullmäktigebeslut som togs i november 2021 kommer ridhusanläggningen att flytta till ett område på Ladugårdsmarken norr om Norra Fäladen (Lunds kommun 2021:2).

4.2 Lokaliseringens effekter för staden

Vad som anses vara god stadsutveckling är inte statiskt utan i ständig förändring. Trender, teknisk utveckling, vår omvärld, lokal, nationell och internationell politik, och en mängd andra faktorer påverkar inte bara hur vi använder staden utan också vår syn på planering. Planeringsideal förändras över tid och har olika innebörd beroende på vem som definierar och tolkar. Lunds kommuns tolkning och definition av god stadsutveckling skildras i de strategiska planer och dokument som politikerna antagit och det är också dessa dokument som föreliggande rapport tar avstamp i vid en analys av universitetssjukhusets lokalisering.

Följande avsnitt syftar till att identifiera och beskriva möjliga effekter för Lund i det fall sjukhuset flyttas till lokalisering Utökad Smörlyckan. Från de planer och strategier som presenteras i slutrapporten, samt ur de diskussioner och samtal som genomförts, har tre aspekter av särskild vikt utkristalliserats. Aspekterna är Lunds stadsbild och identitet, hur stadens flöden kan tänkas förändras beroende på vilken lokalisering som väljs och markanvändning och ianspråktagande av mark.

Förändrat resande, transportinfrastrukturplanering och effekter för samverkan med universitetet, näringsliv och andra aktörer bedöms också som viktiga och relevanta aspekter i såväl plan- och strategidokument som i diskussioner och samtal. Då dessa hanteras i separata kapitel kommer inte någon fördjupad analys av dessa aspekter ske i detta avsnitt.

4.2.1 Lokalisering Utökad Smörlyckan

Stadsbild och identitet

En omlokalisering av sjukhuset till Utökad Smörlyckan och avsaknaden av sjukhusets verksamhet i närheten av universitetet och centrala Lund, innebär en viss osäkerhet vad gäller påverkan på Lunds stadsbild och kulturella identitet. Det beror delvis på att det i detta tidiga skede inte går att säga hur kommunen kommer att välja att utveckla området och vilken verksamhet som kommer att flytta in i sjukhusets tomma lokaler, och delvis på vilket perspektiv som används. Vid en eventuell flytt av sjukhuset kommer det ur ett lokalt perspektiv troligen att få stora konsekvenser för den plats där sjukhuset befinner sig idag, men utifrån ett mer övergripande planeringsperspektiv går det också att argumentera för att sjukhuset fortsatt kommer prägla stadens identitet, då det befinner sig i Lunds tätort och att de starka kopplingarna som redan finns till universitetet kommer att bestå.

Mycket av de satsningar som gjorts i centrala Lund har koppling till stadsbyggnadsstrategin kunskapsstråket som sträcker sig från Lund C till Brunnshög och forskningsanläggningarna Max IV, Science Village och ESS. Stråket knyts ihop med spårvägen vars huvudnod är hållplatsen vid sjukhuset. Då området på Smörlyckan inte är en del av kunskapsstråket, se Figur 5, kommer omlokaliseringen av sjukhuset att innebära att en av de viktigaste och personalintensivaste verksamheterna i kunskapsstråket hamnar utanför stråket i stället för i stråkets mitt.

Figur 5 visar en del av kunskapsstråket. Blå cirkel har lagts till för att visa området Utökad Smörlyckan (Originalbild källa Campusplanen 2012).

Omlokaliseringen innebär att kommunen måste ta fram en ny strukturplan för Kunskapsstråket då tyngdpunkten i stråket förskjuts mot Smörlyckan vilket även för med sig att områden som tidigare varit utanför Kunskapsstråket nu får en central position. Det är viktigt för kommunen att ha ett stadsintegrerat sjukhus och planeringen av hur sjukhuset möter staden bör göras med stor omsorg och med tydliga kopplingar.

Lokaliseringen Utökad Smörlyckan skulle också kunna innebära nya möjligheter för kommunen. Kommunen har i ramprogrammet Ideon och Pålsjöområdet uttryckt en ambition att hitta ett nytt

formspråk som stärker entrén till Lunds stadskärna från nordost. Lokaliseringens närhet till Ideontorget skulle också kunna innebära en möjlighet att utveckla torget och attrahera företag inom life science. Stadsstrukturen i norra Lund kommer också få nya förutsättningar om sjukhuset flyttar.

Även om kommunen för närvarande inte ser något uttalat behov av marken där sjukhuset står idag, finns det en oro från kommunen att Region Skåne ser marken som en plats att exploatera på längre sikt på grund av det korta avståndet till lokaliseringen Utökad Smörlyckan. Det skulle få stora negativa konsekvenser för centrala Lund och innebära att kommunen går miste om möjligheten att hitta nya verksamheter och funktioner som stärker Kunskapsstråket och stadskärnan.

Flöden och stråk

Ur ett flödesperspektiv kommer de cyklister, fotgängare och kollektivtrafikresenärer som idag rör sig i stadens centrala delar, då de åker till och från en av Skånes största arbetsplatser, att ta nya vägar och efterfråga ett utbud av service på andra ställen än idag. En flytt av sjukhuset till lokaliseringen Utökad Smörlyckan kommer att innebära en omorganisering av stadens befintliga flöden och tyngdpunkter som kommunen måste ta ställning till. Lund är en mindre stad där utbudet av service, mindre företag, serveringar och kultur är koncentrerade till stadens centrala delar. Att ha kvar sjukhuset i centrum av Lund ses av kommunen som en förutsättning för att bibehålla en stark stadskärna med hög täthet, stora flöden och stor blandning.

Som tidigare nämnts kommer kommunen att behöva ta fram en ny strukturplan för Kunskapsstråket för att även innefatta sjukhusets nya lokalisering i området Smörlyckan. Det innebär att Kunskapsstråkets flöde och den planering som sker runt omkring stråket kommer att ta en ny riktning. Kunskapsstråket är en del av kommunens strategi där kollektivtrafikens hållplatser utgör noder kring vilka kommunen utvecklar nya gång- och cykelstråk. Det blir med en lokalisering vid Utökad smörlyckan svårt att uppnå lika starka kopplingar som finns idag mellan universitetssjukhusets huvudnod, centralstationen och staden. Det finns dock möjligheter att uppnå goda kopplingar men detta kräver vidare planering och utredning av stråk och flöden kopplat till nya kollektivtrafiklösningar.

Oberoende av vilken eller vilka funktioner som tar plats på nuvarande sjukhusområde och den medicinska fakultetens ytor, kommer nya verksamheter att etableras över en längre period om sjukhuset flyttas. I ett längre tidsperspektiv antas att en så pass attraktiv fastighet som sjukhusområdet utgör, även i fortsättningen ska kunna generera stora flöden av människor. Det kommer dock troligen att ta lång tid att skapa nya flöden i samma omfattning som finns till det väldigt personal- och besöksintensiva befintliga sjukhuset. I ett kortare tidsperspektiv kommer de lokala effekterna av en omlokalisering troligen att bli stora. Det finns inga mätningar över hur sjukhusets personal, patienter och besökare rör sig i samband med ett besök eller arbetspass på sjukhuset vilket gör det svårt att förutsäga hur en eventuell flytt skulle kunna påverka flöden för exempelvis centrumhandeln.

Markanvändning

En eventuell lokalisering av sjukhuset till Utökad Smörlyckan är planerad på mark som idag är utpekad som ett särskilt fritidsområde i översiktsplanen fram till 2040, så långt översiktsplanen sträcker sig. I takt med att Lund växer bedömer kommunen att efterfrågan på fritidsområden ökar samtidigt som marktillgången begränsas. Det finns redan idag en brist på fotbollsplaner och det finns inget förslag framtaget för var en ny fritidsanläggning skulle kunna etableras. Idag ligger Victoriastadion och fritidsområdet på vägen mellan Norra Fäladen och centrala Lund vilket gör att anläggningen är tillgänglig för många invånare. Norra Fäladen utgör ett stort upptagningsområde i Lund.

En ny fritidsanläggning bör inte lokaliseras för perifert i staden för att bli likvärdig den befintliga. Målet är att ytor för idrott ska finnas på platser dit det är enkelt för barn och unga att gå och cykla

och som inte uppmanar till bilburen trafik. Om en ny anläggning inte anses tillgänglig för barn och unga ser kommunen en risk för att omlokaliseringen kommer att få negativa effekter på folkhälsan.

Skulle befintligt sjukhusområde tillgängliggöras genom en flytt av sjukhuset kommer det att innebära omprioriteringar för staden där vissa sedan tidigare utpekade exploaterings- och förtätningsområden, kommer att behöva pausas eller stoppas. Vilka dessa områden skulle kunna vara är dock mycket svårt att förutsäga i nuläget. Vad befintligt sjukhusområde i stället skulle användas till är visst. Akademiska hus och Lunds universitet visar i campusplanen en viss beredskap för att södra sjukhusområdet kan komma att lämnas av Region Skåne och då ges möjlighet att där etablera nya verksamheter i både befintliga och nya byggnader. Campusplanen konstaterar att läget vid Kungskapsstråket gör det önskvärt att framtida verksamheter har universitetsanknytning.

4.3 Slutsatser

Följande slutsatser sammanfattar ovanstående resonemang och är en del av de samhällseffekter som identifierats få särskild betydelse i slutrapporten.

Markanvändning

I takt med att Lund växer bedömer kommunen att efterfrågan på fritidsområden ökar samtidigt som marktillgången begränsas. Att exploatera fritidsområdet på Smörlyckan anses därför vara alternativskiljande. Omlokaliseringen anses innebära problem för kommunen då det idag inte finns någon likvärdig yta att ersätta fritidsområdet med. En sämre tillgänglighet till fritidsområdet i framtiden kan få negativa effekter på folkhälsan.

Stadsbild och identitet

Sjukhuset är tätt sammankopplat med Lunds stadsbild och identitet och därför viktig att ta hänsyn till i frågan om sjukhusets lokalisering. Ur ett lokalt perspektiv kommer en flytt av sjukhuset troligtvis att få stor påverkan på stadsbild och identitet då sjukhusområdet är en integrerad del av den centrala stadens fysiska rum och mentalt hos människorna som bor och vistas i Lund. Det är viktigt för kommunen att ha ett stadsintigerat sjukhus och planeringen av hur sjukhuset möter staden bör göras med stor omsorg och med tydliga kopplingar. Dock kommer stadsbilden troligen att påverkas även om det ligger kvar i befintligt läge eftersom sjukhusområdet kommer att genomgå en stor renovering.

För stadens identitet innebär det faktum att sjukhuset även i framtiden kommer att vara en viktig del av kommunens varumärke, identitet och sätt att profilera sig lokalt, nationellt och globalt, att det går att argumentera för att sjukhusets lokalisering inte är den viktigaste faktorn ur ett övergripande planeringsperspektiv och därför inte alternativskiljande. Dock är identitet eller stadsbild viktiga samhällseffekter som bör hanteras med stor varsamhet i det fortsatta arbetet med det lokala perspektivet i åtanke.

Flöden och stråk

En lokalisering av sjukhuset vid området Utökad Smörlyckan kommer att innebära en omlokalisering och omorganisering av stadens befintliga flöden och tyngdpunkter som kommunen måste ta ställning till. Huruvida det kan komma att få en negativ påverkan för centrala Lund beror mycket på vilka nya verksamheter som etableras på nuvarande sjukhusområde, vilka flöden de genererar och hur området integreras med omkringliggande områden.

Rörelsemönstret mellan Norra Fäladen och centrum kommer troligen också att påverkas, Dock går det inte i dagsläget att bedöma hur flödena kommer att påverkas.

Oberoende av vilken eller vilka funktioner som tar plats på nuvarande sjukhusområde om sjukhuset flyttas, kommer nya verksamheter troligen att etableras över en längre period. I ett längre

tidsperspektiv antas därför att en så pass attraktiv fastighet som sjukhusområdet utgör, även i fortsättningen att kunna generera stora flöden av människor.

5 Tillgänglighet mobilitet och transportinfrastruktur

Följande kapitel syftar till att beskriva, analysera och bedöma hur lokaliseringen av universitetssjukhuset påverkar tillgänglighet, mobilitet, resande och transportinfrastruktur.

Förutsättningar om hur resandet i regionen och staden ser ut idag samt hur transportinfrastrukturen kan tänkas utvecklas fram till 2050 finns i slutrapporten Samhällseffekter kapitel 5.1.

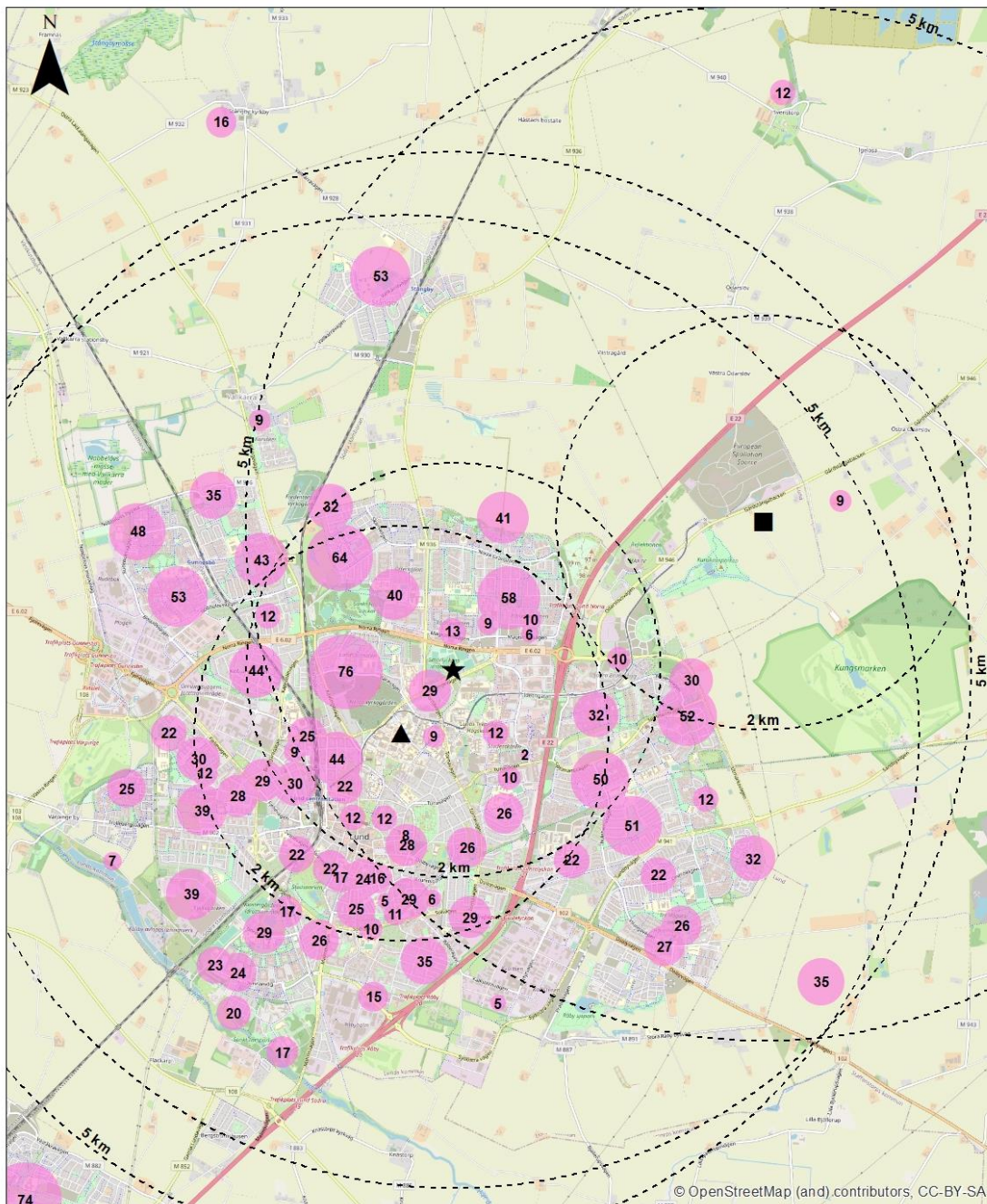
Analysmetoden för tillgänglighet och övergripande kapacitet presenteras i slutrapporten Samhällseffekter kapitel 5.2 och i bilaga "Trafikala effekter" kapitel 1.2.

5.1 Effekter för transportinfrastruktur, mobilitet och tillgänglighet

5.1.1 Gång

En lokalisering Utökad Smörlyckan innebär att sjukhusområdet hamnar längre ifrån stadskärnan jämfört med befintligt sjukhusområde. Utifrån var de anställda bor i Lund idag nås cirka 40 % inom två kilometers gångavstånd. Motsvarande siffror för befintlig lokalisering är cirka 50 % och för Brunnsjösalternativet cirka 5 %, se Figur 6. Utifrån detta resultat går det att utläsa att en lokalisering Utökad Smörlyckan kommer att innebära att något färre av dagens anställda nås inom gångavstånd jämfört med det befintliga sjukhusets lokalisering, men däremot betydligt fler jämfört med lokaliseringen på Brunnsjö.

ANSTÄLLDA LUNDS SJUKHUS, SKÅNE

TECKENFÖRKLARING

- Befintligt sjukhus
- Möjlig ny lokalisering vid Brunnsbögen
- Möjlig ny lokalisering vid Smörlyckan
- Avstånd till sjukhus (radie 2, 5 & 10 km)

Samhällseffekter av lokaliseringsutredning för nytt sjukhus i Lund	
ORT Malmö	DATUM 2022-01-12
SKALA 1:50 000	FORMAT A4
	

Figur 6. Anställda bosatta i Lund med gångavstånd till de olika lokaliseringsalternativen.

För befolkningen i Lunds tätort bor cirka 34 % inom 2 kilometers avstånd från befintligt sjukhus. Motsvarande siffra för en lokalisering Utökad Smörlyckan är cirka 27 %, se Tabell 1.

Tabell 1. Tabellen visar boende inom angivna avstånd samt ett kumulativt värde inom parentes och täckningsgrad av Lunds tätorts befolkning.

Avstånd	Lunds sjukhus Befintligt läge	Lunds sjukhus Brunnsbög	Lunds sjukhus Utökad Smörlyckan
<1 km	7 700 - 8% av boende i Lunds tätort	9 - <1 % av boende i Lunds tätort	6800 - 7% av boende i Lunds tätort
<2 km	23 700 (31 400) - 34% av boende i Lunds tätort	357 (366) <1 % av boende i Lunds tätort	17 700 (24 500) - 27% av boende i Lunds tätort

Det kommer troligen att vara färre som promenerar till en lokalisering Utökad Smörlyckan jämfört med sjukhuset i befintligt läge, men betydligt fler jämfört med en lokalisering i Brunnsbög.

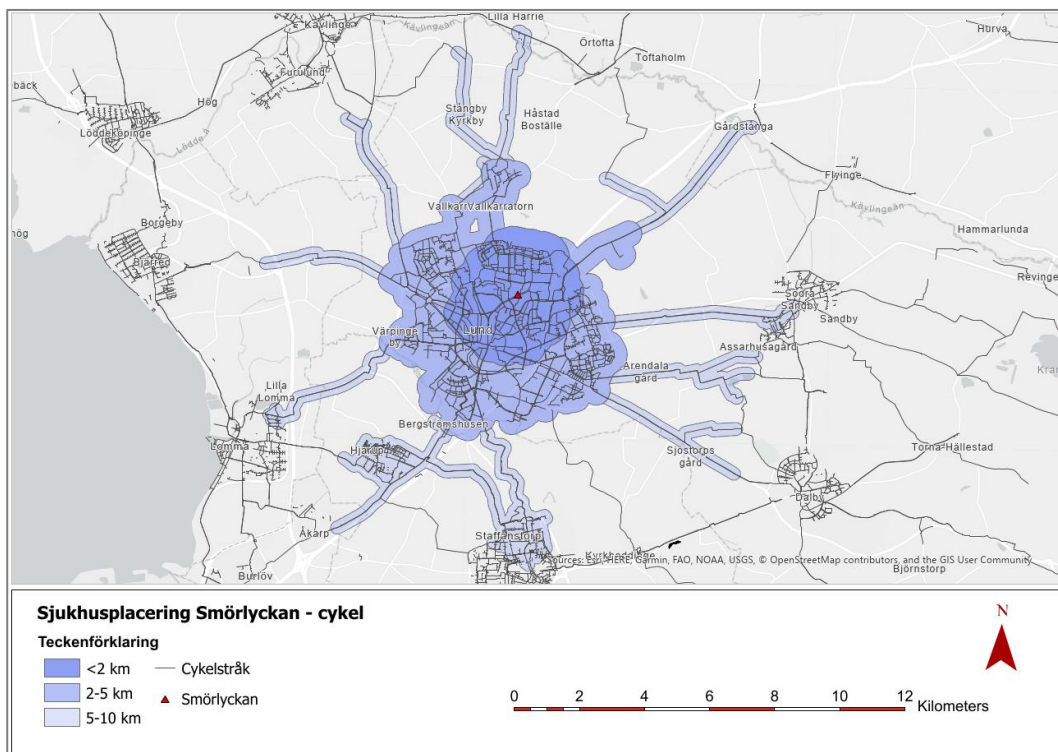
5.1.2 Cykel

Resultatet från tillgänglighetsanalysen visar en viss skillnad mellan de olika lokaliseringalternativen utifrån hur många befintliga boende som nås med cykel inom två, fem respektive tio kilometer. Störst skillnad är det för lokaliseringen i Brunnsbög, men en liten skillnad kan även ses mellan befintlig lokalisering och lokalisering Utökad Smörlyckan. Störst skillnad är det på korta sträckor. Befintligt sjukhusområde nås av cirka 75 % av Lunds kommuns boende inom fem kilometers avstånd. Även en lokalisering Utökad Smörlyckan nås av 75 % av Lunds kommuns boende inom fem kilometer. Tabell 2 visar täckningsgrad av Lunds kommuns befolkning inom angivna avstånd.

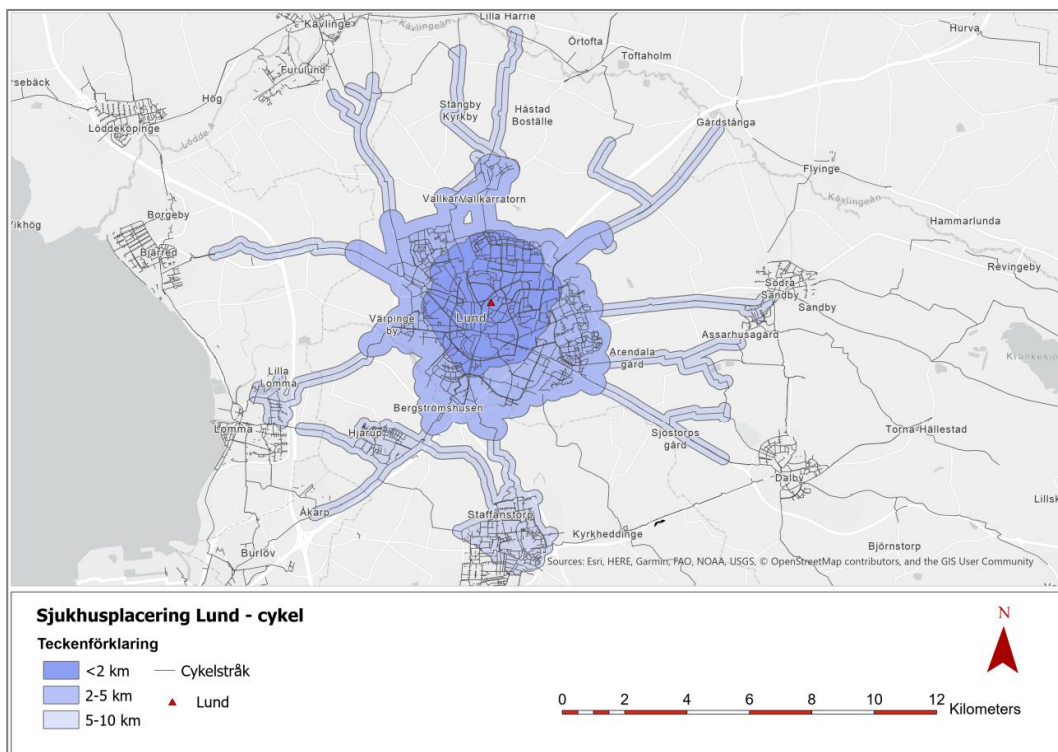
Tabell 2. Tabellen visar boende inom angivna avstånd samt ett kumulativt värde inom parentes och täckningsgrad av Lunds kommuns befolkning.

Avstånd	Lunds sjukhus Befintligt läge	Lunds sjukhus Brunnsbög	Lunds sjukhus Utökad Smörlyckan
<2 km	53 900 - 43% av boende i Lunds kommun	1 000 - <1 % av boende i Lunds kommun	42 100 - 33% av boende i Lunds kommun
<5 km	40 700 (94 600) - 75% av boende i Lunds kommun	19 300 (20 300) - 16% av boende i Lunds kommun	52 600 (94 700) - 75% av boende i Lunds kommun
<10 km	18 100 (112 700) - 89% av boende i Lunds kommun	71 800 (92 100) - 73% av boende i Lunds kommun	11 100 (105 700) - 84% av boende i Lunds kommun

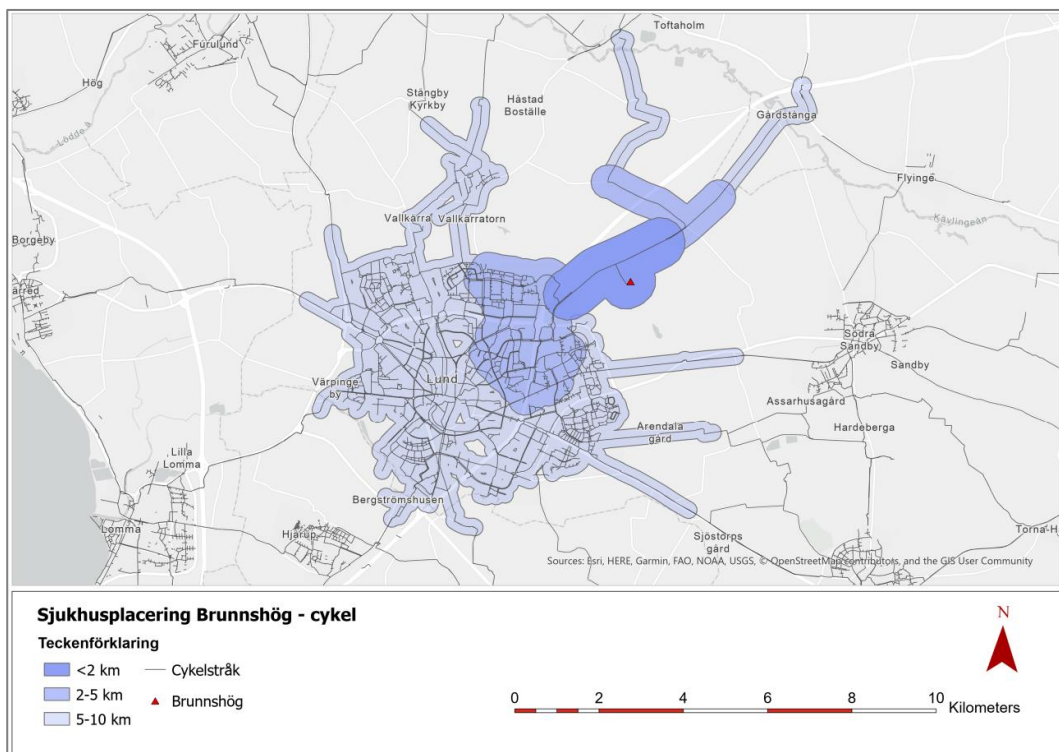
Utifrån var i Lund de anställda på sjukhuset bor idag, når cirka 95 % sjukhuset inom fem kilometers cykelavstånd en lokalisering Utökad Smörlyckan, vilket gäller även för befintlig lokalisering av sjukhuset. För en lokalisering på Brunnsbög är motsvarande siffra 60 %. Inom tio kilometers cykelavstånd från både befintligt läge och läge Utökad Smörlyckan nås även kranskommunerna Staffanstorps, Södra Sandby, Lomma, Hjärup och Åkarp. I kartorna nedan visas i blått hur långt man kommer med cykel när man rör sig längs med det idag utbyggda cykelnätet.

Figur 7. Blå streck och ytor visar hur långt man kommer med cykel inom 2, 5 och 10 km från lokalisering Utökad Smörlyckan.

Figur 8. Blå streck och ytor visar hur långt man kommer med cykel inom 2, 5 och 10 km från befintlig lokalisering.

Figur 9. Blå streck och ytor visar hur långt man kommer med cykel inom 2, 5 och 10 km från lokalisering i Brunnsög.

I Figur 7 - Figur 9 är det tydligt att lokaliseringen Utökad Smörlyckan har marginella skillnader jämfört med befintligt läge vad gäller cykelavstånd. Den stora skillnaden är för lokaliseringsalternativet i Brunnsög och analyseras djupare i slutrapporten avsnitt 5.3.2.

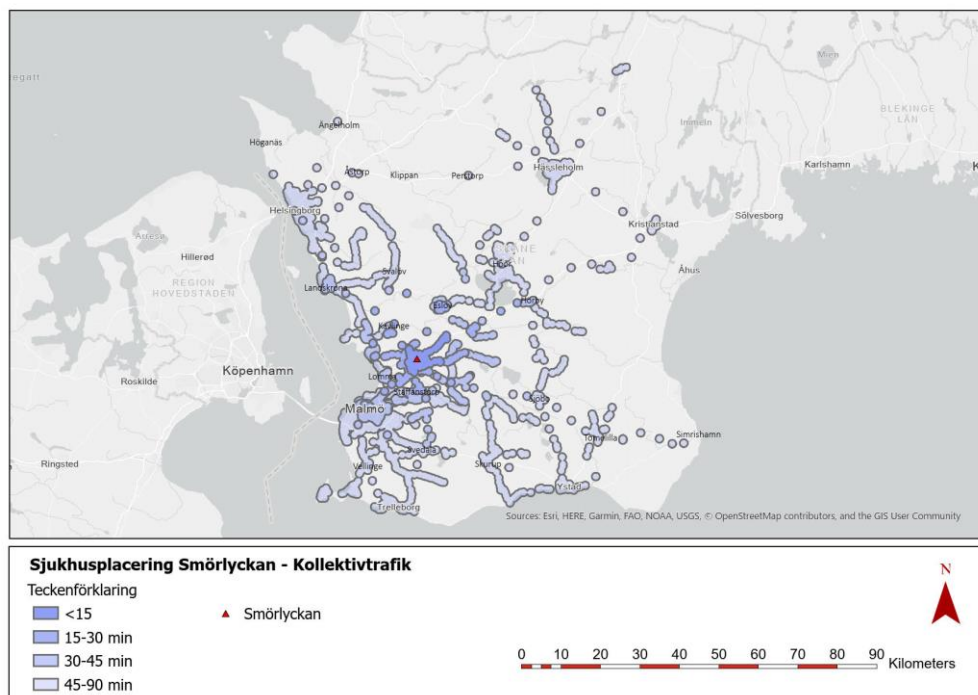
5.1.3 Kollektivtrafik

Tillgänglighetsanalysen visar att med utgångspunkt från dagens kollektivtrafiknät, når ett sjukhus vid Utökad Smörlyckan något färre jämfört med befintligt sjukhusläge. Skillnaden mellan en lokalisering norr om befintligt läge och på befintligt läge är relativt små - endast någon procentenhet fler av Skånes befolkning nås vid befintligt läge utifrån hur många personer som nås inom 15, 30, 45 och 90 minuter när det gäller kollektivtrafik enligt tillgänglighetsanalysen. Befintligt läge trafikeras av fler linjer, vilket även innebär fler avgångar än lokalisering norr om befintligt läge. Tabell 3 visar restider och täckningsgrad av Skånes befolkning för de tre lokaliseringsalternativen.

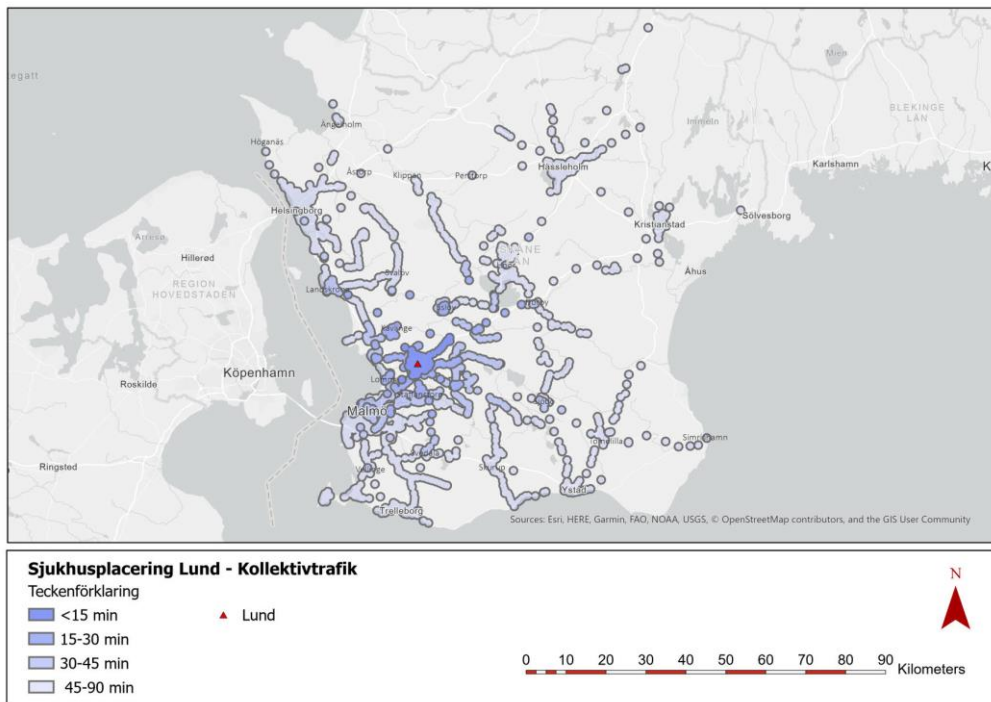
Tabell 3. Tabellen visar boende inom angivna restider samt ett kumulativt värde inom parentes och täckningsgrad av Skånes befolkning.

Restid	Lunds sjukhus Befintligt läge	Lunds sjukhus Brunnsög	Lunds sjukhus Utökad Smörlyckan
<15 min	cirka 95 700 boende - 7% av Skånes befolkning	cirka 37 200 - 3 % av Skånes befolkning	cirka 86 800 - 6% av Skånes befolkning
<30 min	cirka 135 800 (231 500) boende - 17% av Skånes befolkning	cirka 50 000 (87 200) - 6% av Skånes befolkning	cirka 132 800 (219 600) - 16% av Skånes befolkning
<45 min	cirka 303 000 (534 500) boende - 39% av Skånes befolkning	cirka 95 300 (182 600) - 13 % av Skånes befolkning	cirka 307 800 (527 400) - 38% av Skånes befolkning
<90 min	cirka 527 200 (1 061 700) boende - 77% av Skånes befolkning	cirka 726 400 (909 000) -66% av Skånes befolkning	cirka 497 400 (1 024 800) - 75% av Skånes befolkning

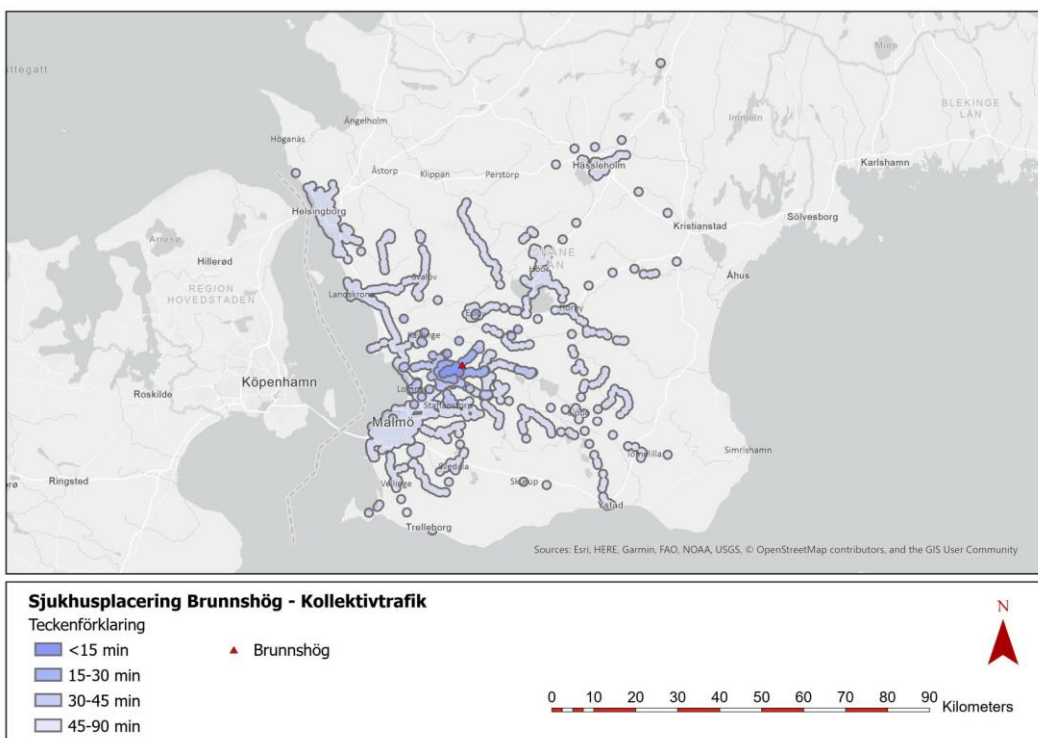
Med en lokalisering Utökad Smörlyckan nås i stort sett samtliga boende i Lund inom 15 minuter. Även boende i Eslöv, Kävlinge, Staffanstorp, Södra Sandby, Dalby, Burlöv, Åkarp, Arlöv och Malmö nås inom 30 minuter. Figur 10 - Figur 12 visar det geografiska upptagningsområdet med kollektivtrafik för de alternativa lokaliseringarna.

Figur 10. Upptagningsområde inom olika restider med kollektivtrafik till en lokalisering vid området Utökad Smörlyckan. Analysen bygger på dagens linjenät.

Figur 11. Uptagningsområde inom olika restider med kollektivtrafik till en lokalering i befintligt läge. Analysen bygger på dagens linjenät.

Figur 12. Uptagningsområde inom olika restider med kollektivtrafik till en lokalering i Brunshög. Analysen bygger på dagens linjenät.

Kollektivtrafiken är en viktig nyckel för hur hållbara städer kan utvecklas. Det finns generella principer för en effektiv kollektivtrafik, där en central del är integrering av kollektivtrafiken i samhällsplaneringen. Lund har länge arbetat målinriktat med detta genom etableringen av spårvägen och dess koppling till stadsutvecklingen längs Kunskapsstråket. En viktig princip är också att lokalisera verksamheter som utgör stora målpunkter såsom sjukhus, vid kollektivtrafikknutpunkter (Trafikverket och Sveriges Kommuner och Landsting, 2012).

Tillgänglighetsanalysen utgår från dagens linjenät, utbud och de hållplatser som ligger närmast området Utökad smörlyckan. Det samlade hållplatsläget som idag finns vid befintligt sjukhusläge och som är en tydlig och stark nod har en viktig funktion, analysen utgår dock endast från restid från en punkt till en annan. Spårvägen har idag tillsammans med flertalet stads- och regionbussar, ett samlat hållplatsläge i direkt koppling till sjukhusets huvudentré. Hållplatsläget ligger dessutom på ett rimligt gångavstånd till Lund C som är den enskilt största kollektivtrafiknoden i staden. Dessutom innebär en lokalisering av sjukhuset Utökad Smörlyckan att den direkta kopplingen till spårvägen och Kunskapsstråket försvinner.

En översyn av linjenätet för spårväg, stads- och regionbuss och hur man bäst försörjer en etablering av sjukhuset norr om det befintliga sjukhusområdet med kollektivtrafik, kommer att behövas för att få till ett väl integrerat sjukhusområde i staden. Om kollektivtrafikutbudet stärks kommer dock resenärer med tågtrafik alltid ha ett bytesbehov på Lund C (medan resenärer kan promenera till befintligt läge). Även om utvecklingen av kollektivtrafiken anpassas till ett nytt sjukhusområde norr om det befintliga läget kommer lösningen förmodligen inte att bli lika bra som den nuvarande samlade knutpunkten för spårväg, stads- och regionbussar. Vid lokaliseringen Utökad Smörlyckan är det vid fortsatt utredningsarbete av största vikt att skapa så bra kopplingar som det går med hänsyn till kollektivtrafik för att uppnå ett integrerat sjukhusområde i staden. För detta krävs fortsatt arbete i samverkan med Skånetrafiken, Lunds kommun med flera.

5.1.4 Biltrafik

För en verksamhet som universitetssjukhuset påverkar tillgängligheten med bil inte bara privatresor utan även akuttrafik och varuleveranser, eftersom samtliga transporter använder samma vägnät. Tillgänglighetsanalysen visar en liten skillnad mellan den befintliga lokaliseringen och lokaliseringen Utökad Smörlyckan där tillgängligheten med bil är bättre för lokaliseringen utökad Smörlyckan, se Tabell 4. Lokaliseringsalternativet är det alternativ som täcker in flest boende i Skåne inom alla studerade restidslängder. För bilresor kortare än 20 minuter nås det norra alternativet av cirka 33 % av Skånes befolkning medan befintligt läge nås av cirka 25 %. Lokaliseringen i Brunnsnäs nås av cirka 29 %. För alla restider med bil når lokaliseringen Utökad Smörlyckan ut till flest utav Skånes befolkning.

Tabell 4. Tabellen visar boende inom angivna restider samt ett kumulativt värde inom parentes och täckningsgrad av Skånes befolkning.

Restid	Lunds sjukhus Befintligt läge	Lunds sjukhus Brunnsnäs	Lunds sjukhus Utökad Smörlyckan
<10 min	<i>cirka 96 100 boende - 7% av Skånes befolkning</i>	<i>cirka 94 800 - 7 % av Skånes befolkning</i>	<i>cirka 104 500 - 8% av Skånes befolkning</i>
<20 min	<i>cirka 259 400 (355 500) boende - 26% av Skånes befolkning</i>	<i>cirka 308 300 (403 200) - 29% av Skånes befolkning</i>	<i>cirka 353 800 (458 300) - 33% av Skånes befolkning</i>
<30 min	<i>cirka 326 000 (681 500) boende - 49% av Skånes befolkning</i>	<i>cirka 276 400 (679 500) - 49 % av Skånes befolkning</i>	<i>cirka 248 200 (706 500) - 51% av Skånes befolkning</i>
<60 min	<i>cirka 528 900 (1 210 400) boende - 88% av Skånes befolkning</i>	<i>cirka 534 500 (1 214 000) - 88% av Skånes befolkning</i>	<i>cirka 530 900 (1 237 400) - 90% av Skånes befolkning</i>

Den övergripande kapacitetsanalysen som gjordes för befintlig sjukhuslokalisering visade en fortsatt hög belastningsgrad på vägnätet i centrala Lund vilket ger effekter på restiden för dem som kör bil. Detta gäller även för en lokalisering Utökad Smörlyckan, då det endast är cirka 800 meters avstånd mellan lokaliseringarna. Resultaten visar på en tydlig avlastning på Dalbyvägen, Tornavägen (södra del) och Baravägen medan belastningen ökar på Norra Ringen, Svenshögsvägen samt Magistratsvägen. Det framgår också att belastningen på Getingevägen delvis minskar. Fördelarna med lokaliseringen norr om det befintliga sjukhusområdet ur ett kapacitets- och framkomlighetsperspektiv är att det ligger närmare det övergripande vägnätet och har en närmre koppling till E22 vilket innebär att färre fordon trafikerar och belastar vägnätet mot centrala delarna av staden.

5.1.5 Varuleveranser

För resonemang om leveranser till sjukhuset se slutrapporten kapitel 5.3.5. Slutsatsen från tidigare analyser gäller även för en lokalisering Utökad Smörlyckan, det vill säga att det totala antalet leveranser till sjukhuset är begränsat i förhållande till det totala flödet av tung trafik på Lunds vägnät och ger utifrån det perspektivet inga större samhällseffekter. Oavsett lokalisering är det viktigt att arbeta vidare med att effektivisera och ställa hållbarhetskrav i upphandlingar av transporter och tjänster. Av de studerade lokaliseringalternativen är lokaliseringen norr om befintligt sjukhusläge det som är mest tillgängligt med bil enligt tillgänglighetsanalysen vilket även är positivt ur leveransperspektivet med kortare leveranstider.

5.1.6 Akuttrafik

Utgångspunkten är att placeringen av sjukhuset ska kunna nås inom rimliga tider vid samtliga lokaliseringar. Med en lokalisering av sjukhuset vid Utökad Smörlyckan blir tillgängligheten från stora delar av Lund i stort sett densamma som för den befintliga lokaliseringen. I tillgänglighetsanalysen för biltrafik för hela Skånes befolkning framgår att tillgängligheten för bil är bättre vid en lokalisering vid Utökad Smörlyckan jämfört med både befintlig lokalisering och i Brunnshög. Av de studerade lokaliseringalternativen är lokaliseringen vid Utökad Smörlyckan det som är mest tillgängligt med bil enligt tillgänglighetsanalysen, vilket även är positivt för akuttransporter med kortare uttryckningstider. Lokaliseringen vid Utökad Smörlyckan är belägen närmare det övergripande vägnätet och har en närmare koppling till E22 samt via Norra Ringen även E6, vilket gör att de långväga akuttransporterna kan komma att nå sjukhuset på kortare tid jämfört med befintligt läge. Precis som med en lokalisering vid befintligt läge är lokaliseringen vid Utökad Smörlyckan mindre sårbar än en lokalisering på Brunnshög och får därmed en god redundans i och med att det finns fler alternativa vägar till området. Resultaten av trafikanalyserna (se bilaga "Trafikala effekter") visar på en tydlig avlastning på Dalbyvägen, Tornavägen (södra del) och Baravägen medan belastningen ökar på Norra Ringen, Svenshögsvägen samt Magistratsvägen. Det framgår också att belastningen på Getingevägen delvis minskar.

5.1.7 Infrastruktur

En förutsättning för att lokaliseringen vid Utökad Smörlyckan ska fungera och frigöra tillräckligt mycket yta för ett nytt sjukhus är att Getingevägen får en ny dragning i den nordöstra delen av vägen. I samband med denna ombyggnation av Getingevägen tillkommer behov av att anpassa kringliggande infrastruktur till den nya dragningen av vägen, exempelvis korsningen med Scheelevägen och närliggande cykelvägar. Även kapacitetshöjande åtgärder på Svenshögsvägen kommer troligen att vara aktuella, då en del trafik förväntas flyttas över från Getingevägen till Svenshögsvägen. Det kan exempelvis krävas vänstersvängskörfält för att förbättra framkomligheten för akuttrafik.

För en lokalisering Utökad Smörlyckan kommer den befintliga goda tillgången till kollektivtrafik i en samlad knutpunkt för både spårväg, stads- och regionbuss att försämrats, då dagens linjenät är

anpassat för en knutpunkt vid befintligt universitetssjukhus, därefter sprids linjenätet ut mot olika delar av staden. För att sjukhuset ska bli en integrerad del av staden och för att uppnå hållbarhetsmål för färdmedelsfördelning bör möjligheterna för en samlad kollektivtrafikknutpunkt, inklusive spårväg, i nära anslutning till sjukhusets huvudentré utredas noggrant.

Behov av ny infrastruktur eller utredningar som identifieras vid en lokalisering Utökad Smörlyckan är:

- Ny dragning för Getingevägen, inklusive ombyggnation och anpassning av cirkulationsplatsen Getingevägen/ Scheelevägen och kringliggande infrastruktur
- Behov av översyn av linjenätet för region- och stadsbussar samt spårväg
- Kontroll av kapacitetshöjande åtgärder på Svenshögsvägen
- Gent och finmaskigt cykelnät

5.2 Slutsatser

Även om transporterna i ett perspektiv på 20 - 30 år kommer att ha utvecklats och förändrats, med bland annat utfasning av fossila bränslen och självkörande bilar, kommer vissa problem med transportsektorn trots allt behöva hanteras. Bland annat kommer tillgängligheten och framkomligheten för fordon fortsatt att kräva infrastruktur som i anspråkstar ytor i våra städer.

Till skillnad från en lokalisering i Brunnsnög visar inte tillgänglighetsanalysen på någon stor skillnad från befintligt läge när det kommer till tillgänglighet för gång, cykel och kollektivtrafik för alternativet Utökad Smörlyckan. Befintligt sjukhusområde har en mycket bra tillgänglighet för gående och cyklister, särskilt för korta avstånd inom staden då befintligt sjukhusområde ligger centralt och är väl integrerat som en del av staden. Lokaliseringen Utökad Smörlyckan ligger en något längre bort från de centrala delarna av staden och har därmed lite sämre tillgänglighet för korta avstånd för gående och cyklister. Skillnaden är däremot inte alls lika stor som för lokaliseringen i Brunnsnög. Det finns potential att stärka kopplingarna med gång och cykel för att sjukhusområdet ska bli integrerat i det befintliga finmaskiga gång- och cykelnät som idag finns i centrala Lund.

Tillgänglighetsanalysen visar att tillgängligheten med bil är störst för en lokalisering Utökad Smörlyckan. Det är inte stora skillnader men är till fördel för en lokalisering Utökad Smörlyckan. Ett sådant läge innebär att sjukhusområdet ligger närmare det övergripande vägnätet med direkt anslutning till Norra Ringen och i nära anslutning till E22, vilket är till fördel för de långväga transporterna, både för akuttrafik och leveranser. Kapacitetsanalysen för lokaliseringen visar på att Svenshögsvägen, Norra Ringen, Tornavägens norra del samt Magistratsvägen är de vägar i direkt anslutning till sjukhuset som får störst belastning på grund av den nya lokaliseringen. En hög belastning som innebär köbildning vid korsningar är begränsad till en mycket kort period under dygnet. Utryckningstrafik kan ofta ta sig förbi platser med hög belastning med blåljus och kan ibland även utnyttja kollektivtrafikkörfält. Precis som med en lokalisering på befintligt läge är lokaliseringen Utökad Smörlyckan mindre sårbar och får därmed en god redundans i och med att det finns fler alternativa vägar till området tillskillnad från lokalisering på Brunnsnög som har en sämre redundans och få alternativa vägar.

Enligt tillgänglighetsanalysen är det inga stora skillnader för tillgänglighet med kollektivtrafik till en lokalisering Utökad Smörlyckan och befintligt sjukhusområde. De stora skillnaderna finns för en lokalisering i Brunnsnög. En lokalisering av sjukhuset norr om det befintliga sjukhusområdet innebär att den nära kopplingen mellan sjukhuset och spårvägen går förlorad. Vid befintligt sjukhusområde finns idag Lunds andra största knutpunkt för kollektivtrafiken med ett stort utbud av region- och stadsbussar samt spårvägen samlade på ett ställe. För lokaliseringen Utökad Smörlyckan finns många närliggande hållplatser, men dessa är utspridda över området. Enligt tillgänglighetsanalysen blir det ökad tillgänglighet med bil medan tillgängligheten för gång, cykel och kollektivtrafik försämras något, vilket kan innebära en risk för en överflyttning från de hållbara färdmedlen till bil för anställda, besökare och patienter vid sjukhuset. Det är viktigt att det skapas

en ny knutpunkt för kollektivtrafiken i nära anslutning till huvudentré för att anställda, besökare och patienter inte ska välja bort kollektivtrafiken till förmån för bil, något som skulle motverka uppfyllandet av miljö-, klimat- och färdmedelsmål.

Ny och anpassad infrastruktur krävs i samtliga lokaliseringsalternativ. För en lokalisering vid Utökad Smörlyckan gäller det att anpassa och bygga om befintlig infrastruktur så att ett nytt sjukhusområde får den yta som krävs. Då lokaliseringen är relativt central och i ett redan uppbyggt område kan det finnas utmaningar i att förändra infrastrukturen vilket kräver en god planering.

Nedan sammanfattas de samhällseffekter som bedömts vara alternativskiljande för lokaliseringen utifrån mobilitet, tillgänglighet och infrastruktur. En lokalisering Utökad Smörlyckan har potential att komma upp i liknande förutsättningar att bidra till uppfyllande av gällande färdmedelsmål, som en lokalisering i befintligt läge, om tillgänglighet för gång, cykel och kollektivtrafik prioriteras vid planeringen.

Samhällseffekter vid lokalisering Utökad Smörlyckan

- Jämförbar, men något sämre tillgänglighet för gång, cykel och kollektivtrafik än med befintlig lokalisering enligt tillgänglighetsanalysen.
- Förlorar knutpunkten för kollektivtrafik samt direkt närhet till Kungskapsstråket och spårvägen som idag finns på befintligt sjukhusområde.
- Ökad tillgänglighet med bil, vilket innebär ökad tillgänglighet för akuttransporterna, men även en risk för överflyttning från gång, cykel och kollektivtrafik till bil för pendlare till sjukhuset.
- Investerings- och driftkostnader för ny och anpassad infrastruktur (bland annat justering av Getingevägen och kringliggande infrastruktur).

6 Samverkan med forskning, utbildning och näringsliv

Det teoretiska underlaget och hur det samlats in med intervjuer, workshops med de viktigaste samarbetsaktörerna inom forskning, utbildning och näringsliv beskrivs i slutrapportens kapitel 6.1-6.3 och upprepas inte här. Det handlar om en beskrivning kring kluster, närhet och samverkan, sjukvårdens samverkan med forskning, utbildning och näringslivet samt en beskrivning av Life science-klustret i Skåne och Lund. Denna bakgrund är viktig för att få en djupare förståelse för de effekter och de slutsatser som sedan beskrivs. I denna PM är fokus på de effekter för samverkan som en lokalisering vid området Utökad Smörlyckan kan innebära med utgångspunkt från det som finns beskrivet i slutrapporten.

6.1 Effekter för samverkan och innovation av sjukhusets lokalisering

I detta avsnitt beskrivs hur en lokalisering av sjukhuset på området Utökad Smörlyckan kan påverka samverkan inom life science-klustret i Lund, dels mellan sjukvården och forskning och utbildning, dels mellan sjukvården och näringslivet. Inledningsvis beskrivs övergripande effekter för life science-klustret. Därefter kommenteras mer specifikt forskning och utbildning respektive näringslivet.

Effekterna som beskrivs i slutrapporten ger en tydlig indikation på att en lokalisering av sjukhuset på området Utökad Smörlyckan inte i någon större omfattning påverkar samverkan inom life science-klustret i Lund, vare sig mellan sjukvården och forskning och utbildning, eller mellan sjukvården och näringslivet. Grundläggande för denna slutsats är att analysen i slutrapporten visar att de små avstånd som finns i Lund inte utgör något hinder för samverkan. För i synnerhet näringslivets del finns det attraktiva lokaliseringar i form av tre teknikparker, vilka får något olika avstånd till sjukhuset beroende på lokalisering. Det ska dock understrykas att medicinska fakulteten har ett starkt behov av att finnas nära sjukhuset, då mycket verksamhet bedrivs integrerat. En lokalisering på området Utökad Smörlyckan kan i vissa sammanhang ge fördelar eller nackdelar för viss typ av samverkan och beskrivs i kommande kapitel under respektive rubrik.

Effektbeskrivningen baseras på genomförda intervjuer och workshoppar samt litteratur beskriven i slutrapporten.

6.1.1 Life science-klustret

På sid 75 i slutrapporten beskrivs en tydlig gemensam bild av hur lokaliseringen kan påverka utvecklingen av life science-klustret:

”Ur såväl litteratur som intervjuer och workshoppar inom denna studie framträder en tydlig och gemensam bild som delas av samtliga aktörer. Moderniseringen av sjukhuset är angelägen och brådskande, men lokaliseringen av sjukhuset spelar inte någon nämnvärd roll för utvecklingen av life science-klustret i Lund eller Skåne. Avstånden ses som små, oavsett om sjukhuset utvecklas i befintligt läge eller i Brunnsnäs. Flera aktörer menar att det inte spelar så stor roll om man behöver cykla ett par kilometer längre eller ta spårvagnen. Detta gäller även företrädare för de tre teknikparkerna, som är förhållandevis tydligt avgränsade geografiskt och därmed hade kunnat betrakta frågan som viktig. Även om många framhåller värdet av spontana möten, bedöms dessa kunna ske och underlättas i hela Kunskapsstråket.”

Utifrån detta blir slutsatsen att en lokalisering vid området Utökad Smörlyckan inte heller spelar någon nämnvärd roll för utvecklingen av life science-klustret under förutsättning att området kopplas väl till omkringsliggande infrastruktur. Då avstånden anses små oavsett en lokalisering i Brunnsnäs eller i befintligt läge, så är skillnaden med området Utökad Smörlyckan och befintligt läge marginell.

Ett viktigt undantag från synpunkten att lokaliseringen saknar betydelse, gäller de delar av Medicinska fakulteten som i dag är samlokaliserade med SUS. Vid en etablering av ett nytt sjukhusområde krävs det att samband med Medicinska fakulteten vid Lunds universitet kan upprätthållas vilket beskrivits i slutrapporten. Detsamma gäller för området Utökad Smörlyckan och de delar som är samlokaliserade med sjukhuset idag. Ett för stort avstånd kan utgöra en allvarlig försämring av möjligheterna att arbeta verksamhetsintegrerat.

Även om den övergripande slutsatsen är att lokaliseringen spelar en underordnad roll för samverkan, finns olika för- och nackdelar för de olika alternativen. En lokalisering på området Utökad Smörlyckan har fördelen med en fortsatt närhet till Lunds stadskärna. Även ur tillgänglighetsperspektivet har området Utökad Smörlyckan en fördel i jämförelse med Brunnsnäs vad gäller samtliga tillgänglighetsaspekter. I jämförelse med befintlig lokalisering har området Utökad Smörlyckan en bättre tillgänglighet för bil men något sämre tillgänglighet för gång- och kollektivtrafik. För cykelresor upp till 5 km är tillgängligheten likvärdig jämfört med lokalisering i befintligt läge.

Ett helt nytt sjukhus på området Utökad Smörlyckan bedöms delvis på samma sätt som ett nytt sjukhus på Brunnsnäs, ge bättre möjligheter för att skapa ett "demonstrationsprojekt" eller "skyltfönster" mot omvärlden då frihetsgraderna vid planering rimligtvis är större än i befintligt läge i och med att allt byggs nytt vid en ny lokalisering.

6.1.2 Samverkan forskning och utbildning

Lunds universitet är den absolut viktigaste samverkansparten med SUS inom forskning och utbildning och Medicinska fakulteten är dominerande bland universitetets fakulteter. Många anställda här har dubbla anställningar eller ett dagligt utbyte.

Skånes universitetssjukhus

I slutrapporten (sid 79) beskrivs fördelarna med Brunnsnäs utifrån Skånes universitetssjukhus perspektiv. En tydlig fördel som lyfts är att bygga nytt från grunden. I slutrapporten lyfts också risken för att samverkan kan försvåras under en ombyggnadsprocess i befintligt läge. Ett helt nytt sjukhus på området Utökad Smörlyckan innebär att detta undviks samtidigt som lokaliseringen fortsatt ligger kvar i ett relativt centralt läge.

Medicinska fakulteten

I denna utredning har förutsättning för Sweco varit att de samband med medicinska fakulteten som krävs tillgodoses i samtliga lokaliseringar.

Naturvetenskapliga fakulteten

Bedömningen utifrån de intervjuer som redovisas i rapporten samhällseffekter 2021-10-14 medför en lokalisering på området Utökad Smörlyckan ingen påverkan på naturvetenskapliga fakultetens verksamheter såsom en flytt till brunnsnäs skulle innebära då sjukhuset ligger kvar i ett centralt läge.

I den tidigare rapporten konstateras: *"I grunden är sjukhuset lika intressant som samarbetspartner i befintligt läge som i Brunnsnäs. Det finns inga betydande skillnader mellan de båda lokaliseringarna som nämnvärt underlättar eller försvårar samverkan"*. Samma resonemang gäller även en lokalisering på området Utökad Smörlyckan. Fördelen med området Utökad Smörlyckan är att lokaliseringen fortfarande är nära samtidigt som man undviker den logistiska utmaningen under byggtiden som befintligt läge innebär.

Studenterna

Studenterna föredrar utifrån dagens perspektiv en lokalisering nära Lunds Centralstation, studentnationer, universitetsbiblioteket samt studentbostäder då detta är platser som många studenter använder, vilket beskrivits mer detaljerat i rapporten Samhällseffekter daterad 2021-10-14. Det ska samtidigt noteras att studenterna har behov av närhet till fler målpunkter och att förutsättningarna för effektiva förflyttningar i Kunskapsstråket är goda. Swecos bedömning är att lokaliseringen av sjukhuset inte påverkar vare sig framtida rekrytering av studenter till de medicinska utbildningarna eller kvaliteten i utbildningarna. Tillgängligheten med kollektivtrafik och cykel är särskilt viktig ur ett studentperspektiv då de flesta saknar tillgång till bil. Tillgängligheten för en lokalisering på området Utökad Smörlyckan, som beskrivs ytterligare i kapitel 5, innebär en något sämre tillgänglighet med kollektivtrafik än befintligt läge och en i stort sett likvärdig tillgänglighet med cykel i jämförelse med befintligt läge. I jämförelse med Brunnsnäs är tillgängligheten bättre på området Utökad Smörlyckan för samtliga trafikslag.

För de studenter som har utbildningslokaler på andra fakulteter såsom Samhällsvetenskapliga, (Lux och Sol) Humanistiska samt teologiska blir avstånden kortare än vid en lokalisering på området Utökad Smörlyckan i jämförelse med Brunnsnäs.

Förutom tillgänglighetsaspekten lyfter framför allt studentkåren vid Medicinska fakulteten, men också Lunds universitets studentkårer, att en lokalisering i befintligt läge innebär fördelar då man kan använda Forum Medicum som byggts under flera år och att man ser farhågor kring ekonomin med en flytt, något som kan gå ut över utbildningskvalitén.

När det gäller Forum Medicum samt medicinska fakulteten är det oklart kring möjligheterna för en flytt vilket utreds vidare. Studenterna menar att det redan kompromissas på fakulteten då undervisningstimmar reduceras till följd av ökade hyreskostnader när Forum Medicum byggs. Studenterna oroas för de ekonomiska konsekvenserna för universitetet, med betoning på Medicinska fakulteten.

Studenterna är negativa till att viktiga områden för Lunds studenter skulle rivas vid en byggnation av sjukhuset på Smörlyckan, såsom Lophet och Victoriastadion, samt att grönområden som finns runt om Lophet och Victoriastadion skulle försvinna. Lophet används av många av Lunds studenter och det skulle särskilt missgynna Teknologkåren vid Lunds universitet eftersom det är deras äldsta lokal och en lokal som används ofta av dem. Även om en ny lokal kan tillskapas, vore det en förlust för universitetet både kulturellt och historiskt. När det gäller Victoriastadion, används den som tentamenslokal. Grönområdena på området används flitigt av studenter som ser en stor förlust om de försvinner. Studenterna ser en fördel med att bygga på höjden om det är möjligt att då undvika påverkan på de områden som nämnts. Samtidigt är LUS mer positiva till alternativet Smörlyckan än Brunnsnäs eftersom det fortfarande ger en bättre närhet till övriga fakulteter och studentliv.

Ur ett mer långsiktigt perspektiv, 20–30 år fram i tiden, blir det svårt att argumentera för att någon av lokaliseringarna av sjukhuset skulle ge bättre eller sämre möjligheter för interaktion över fakultetsgränserna eller till spontana möten. Olika typer av mötesplatser (hörsalar, laboratorier, studentnationer, bibliotek, caféer, studentbostäder med mera) kommer att finnas och utvecklas i hela Kunskapsstråket. För studenter finns det ett tydligt värde av att interagera med flera olika aktörer på olika arenor och inte att vara allt för avgränsade från övriga samhället.

6.1.3 Samverkan med näringslivet

En lokalisering på området Utökad Smörlyckan föranleder inga ytterligare justeringar av det som redan konstaterats vad gäller samverkan med näringslivet. Fortsatt gäller därför följande (sid 83 Slutrapporten):

”För det absoluta flertalet företag är samverkan med sjukvården av en sådan natur att en kort resa inom staden saknar betydelse. Lund anses erbjuda en tydlig fördel genom de korta avstånden, samtidigt som flera aktörer lyfter värdet av exempelvis byggnader som medger temporär eller ”partiell” samlokalisering under perioder av särskilt intensivt utbyte.”

Den direkt fysiska närheten mellan universitetets, forskningen och näringslivets lokaliseringar för de tre lokaliseringarna ger olika för och nackdelar, där en lokalisering i Brunnsög innebär en bättre geografisk närhet till verksamheter i Science village medan befintligt läge eller utökad smörlyckan får en bättre geografisk närhet till Medicon village och Ideon. Se Figur 13 nedan.

Figur 13. Karta över avstånd mellan de tre lokaliseringarna, Lunds näringslivs och forsknings kluster.

6.2 Slutsatser

En lokalisering av sjukhuset på området Utökad Smörlyckan föranleder inga ändringar av de i slutrapporten beskrivna slutsatserna.

- För samverkan med näringslivet är det viktigare att sjukhuset utvecklas och moderniseras och att detta görs med beaktande av samverkan, exempelvis med funktionella lokaler för både kortare och längre utbyten, än att det sker på en särskild plats i Lund.
- Värdet av närhet och fysiska möten består, men digitala mötesformer blir allt viktigare.
- Avstånden i Lund är små och föranleder inga hinder för samverkan oavsett sjukhusets lokalisering. Denna slutsats bygger på förutsättningen att de delar av medicinska fakulteten som i dag är samlokaliserade med sjukhuset fortsätter att vara det.
- Även aktörer med starkt fokus på samverkan och innovation ser att andra aspekter kan tillåtas väga tyngre vid lokaliseringsbeslutet än just samverkan, vilken bedöms kunna få gynnsamma förutsättningar i båda lägena.

Det som skiljer sig är möjliga fördelar, nackdelar samt möjligheter och risker där en lokalisering på området Utökad Smörlyckan innebär fortsatt närhet till Lunds attraktiva stadskärna, samtidigt som nackdelarna med en mångårig byggarbetsplats inte blir lika påtagliga. Ett sjukhus på området Utökad Smörlyckan kan byggas upp parallellt med att det befintliga sjukhusets verksamhet kan fortsätta utan påverkan av byggnation.

Området Utökad Smörlyckan

<p>Fördelar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Närhet till befintliga, omgivande strukturer och samarbeten • Närhet till Lunds attraktiva stadskärna 	<p>Möjligheter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bör finnas något bättre möjligheter att optimera byggnader och lokaler för samverkan och innovation
<p>Nackdelar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oklar användning av Forum Medicum om det behöver flytta med 	<p>Risker</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obalans i kunskapsstråket beroende på hur nya kopplingar och framtida utveckling sker

7 Målanalys Agenda 2030

I följande kapitel presenteras Swecos hållbarhetsbedömning av en lokalisering av Lunds sjukhus på området Utökad Smörlyckan. Hållbarhetsbedömningen har gjorts utifrån FN:s globala hållbarhetsmål med stöd av arbetsmetodik och verktyget Swecos HållbarhetsSol™.

Agenda 2030 står för FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling. De globala målen är integrerade och odelbara, och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den ekologiska. För att få en full förståelse för de globala målen behöver de 169 underliggande delmålen inkluderas.

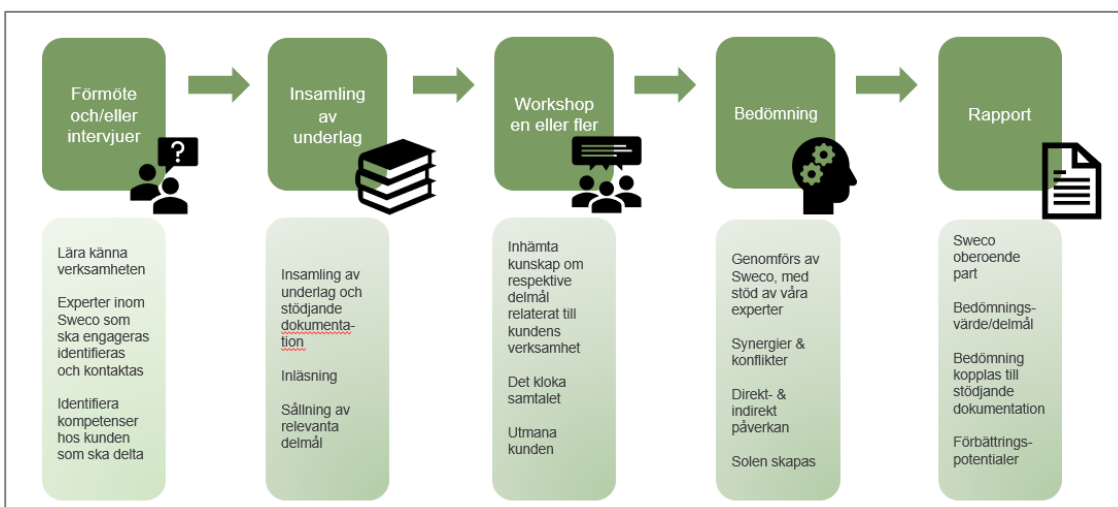
Figur 14. FN:s 17 globala hållbarhetsmål och deras ikoner.

7.1 Swecos HållbarhetsSol™

Sweco har utarbetat en arbetsmetodik och ett verktyg som heter Swecos HållbarhetsSol™, som används för att bedöma hur olika projekt bidrar till de globala hållbarhetsmålen enligt Agenda 2030. Bedömningen görs på delmålsnivå för relevanta delmål. Det som bedöms är projektets bidrag till måluppfyllnaden; dels om projektet bidrar eller motverkar måluppfyllnaden, dels i vilken grad påverkan sker. Ett viktigt syfte med Swecos metod för hållbarhetsbedömningar är även att identifiera hur ett studerat objekt kan bli mer hållbart.

7.1.1 Metod vid tidigare hållbarhetsbedömningar

Swecos HållbarhetsSol™ har under 2021 använts för att jämföra och hållbarhetsbedöma de två första alternativa lokaliseringarna av Lunds sjukhus, utbyggnad i befintligt läge eller nybyggnation på Brunnsberg. Vid dessa två bedömningar följdes arbetsprocessen, vilken visas i Figur 15 nedan.

Figur 15. Arbetsmetodiken för Swecos hållbarhetsbedömning

Två workshopar med ett stort antal deltagare från Region Skåne, Lunds kommun, Lunds universitet, Skånetrafiken och Sweco genomfördes under våren 2021. Workshoparna behandlade de drygt 60 delmål som Sweco bedömt som relevanta. Varje delmål diskuterades utifrån de två lokaliseringsalternativen, och deltagarna bidrog med synpunkter och information. Diskussionerna under workshoparna ledde till att ett antal av delmålen bedömdes som mindre relevanta eller alltför indirekta, och dessa valdes då bort. Kvar blev 47 delmål.

Swecos uppdragsgrupp diskuterade därefter vidare och enades om ett bedömt värde för varje delmål i båda lokaliseringsalternativen. För varje delmål sattes ett bedömt värde enligt en skala som visas i Tabell 5. Swecos arbetsgrupp och experter ansvarade för de bedömda värdena. Bedömningen byggde på den information som presenterats under utredningen våren 2021 och de samtal som fördes under workshoparna.

Tabell 5. Skala för bedömning av delmål.

Värde	Beskrivning
-2	Lokaliseringen motverkar delmålet i stora och tydliga steg i fel riktning
-1	Lokaliseringen motverkar delmålet i små eller delvisa steg i fel riktning
0	Delmålet är relevant men lokaliseringen påverkar inte i någon riktning
+1	Lokaliseringen bidrar till delmålet i små eller delvisa steg i rätt riktning
+2	Lokaliseringen bidrar till delmålet i stora och tydliga steg i rätt riktning
+3	Lokaliseringen bidrar mycket tydligt till delmålet, så mycket som rimligtvis går att åstadkomma

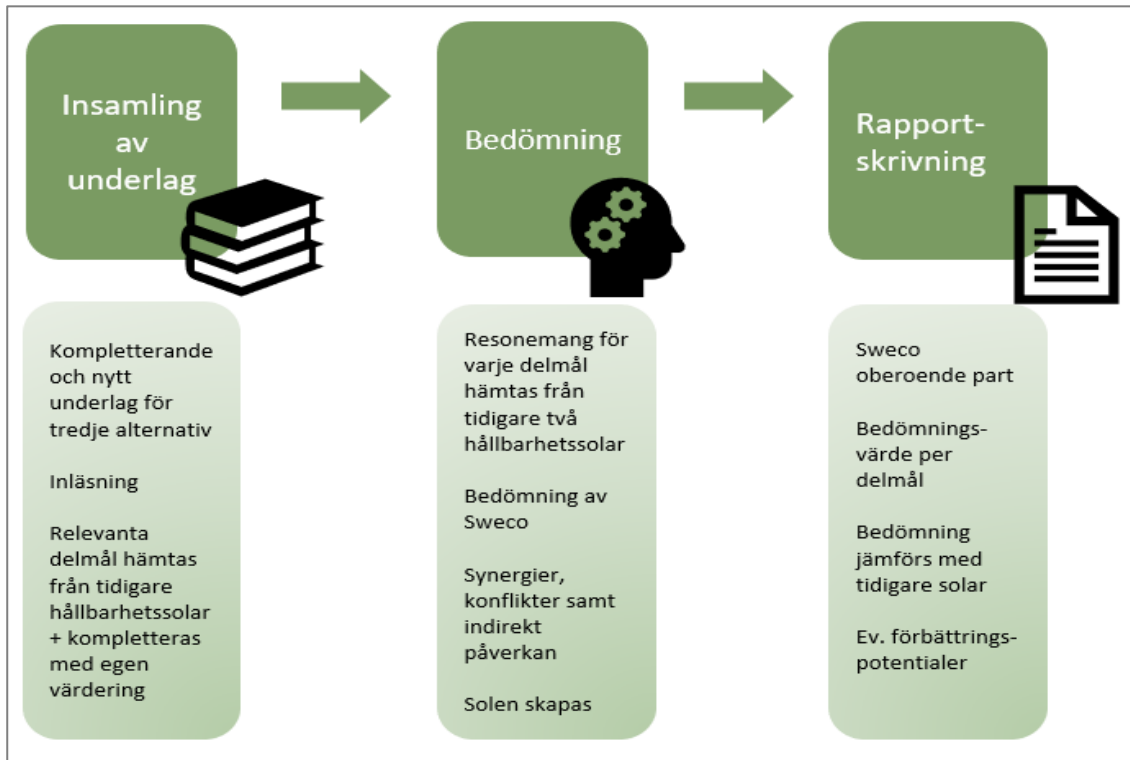
Bedömningen är en bild av projektet *i aktuellt planeringsskede*, vilket innebär att det kan vara aktuellt med kompletterande hållbarhetsolar när planerna konkretiserats vidare.

7.1.2 Metod för ny hållbarhetsbedömning

Sweco har under januari och februari 2022 genomfört en tredje hållbarhetsbedömning med Swecos Hållbarhetsol™ som metod och verktyg. Den tredje solen gäller det nya lokaliseringsalternativ som innebär ett nybyggt sjukhus Utökad Smörlyckan. Det tredje alternativet har i verktyget Swecos Hållbarhetsol™ benämnts som *Smörlyckan*, varför det namnet huvudsakligen använts i rapporten för hållbarhetsbedömningen.

Arbetsmetoden har för detta alternativ förenklats; en nödvändighet på grund av den begränsade tiden för utredningen. Det har inte funnits tid och möjlighet att genomföra nya workshopar. I stället har resonemangen från 2021 års workshopar varit utgångspunkt även för den nya bedömningen. De argument och synpunkter som presenterades vid 2021 års workshopar, har använts för bedömningen av lokaliseringen Utökad Smörlyckan. De fördelar och nackdelar som gällt en nybyggnation på Brunnsberg, har prövats för en nybyggnation Utökad Smörlyckan. De fördelar och nackdelar som gällt för utbyggnad i befintligt läge, har prövats för det relativt (jämfört med Brunnsberg) centrala läget Utökad Smörlyckan. De bedömda värdena samt resonemangen har diskuterats utförligt inom Swecos arbetsgrupp, för att säkerställa god kvalitet i arbetet och en jämförbarhet mellan de tre lokaliseringarna.

Tillvägagångssättet har inneburit att de motiv och resonemang som påverkat bedömningen av de två tidigare lokaliseringalternativen också har tagits med för en lokalisering Utökad Smörlyckan. Därutöver har en översyn gjorts av lokaliseringen för att se om ytterligare delmål är relevanta utifrån det nya läget och nya förutsättningar som inte var kända 2021. Inga nya delmål har tillkommit.

Figur 16. Förenklad arbetsprocess för hållbarhetsbedömning av lokaliseringalternativ Smörlyckan.

7.2 Resultat lokalisering Utökad Smörlyckan

I Figur 17 visas hållbarhetsolen för en lokalisering norr om befintligt sjukhusområde (i verktyget benämnt Smörlyckan). Resultatet visar störst bidrag till målpuffyllelsen vad avser målområde 7 om hållbar energi och målområde 9 om hållbar industri, infrastruktur och innovationer. Negativa bidrag till målpuffyllelsen har bedömts vara inom följande målområden:

- Mål 3 Hälsa och välbefinnande, vilket kopplar till byggtrafik och risk för trafikolyckor samt risker kopplade till kemikalier och föroreningar
- Mål 6 om rent vatten vilket förklaras av att grönområden tas i anspråk och att den naturliga infiltrationen och nyskapandet av grundvatten går förlorad
- Mål 11 om hållbara städer, där ett sjukhus genererar mycket trafik in till staden och att alternativet innebär att grönområden, sport- och rekreationsområden tas i anspråk.
- Mål 15 då grönområden tas i anspråk.

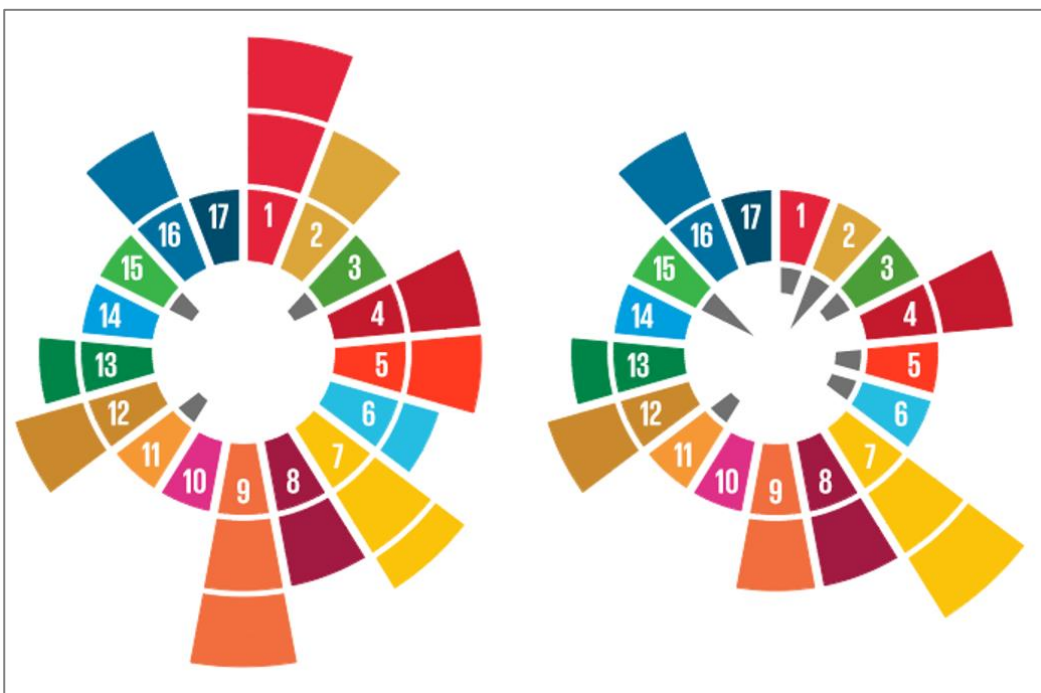
För utförligare redovisning hänvisas till den fullständiga rapporten för hållbarhetsbedömning av lokaliseringalternativet Utökad Smörlyckan (Smörlyckan).

Figur 17. Hållbarhetssol för det tredje lokaliseringsalternativet som innebär nybyggt sjukhus Utökad Smörlyckan.

7.3 Jämförelse med tidigare alternativ

Nedan visas resultatet av hållbarhetsbedömningen av de två alternativa lokaliseringarna.

Figur 18. Swecos Hållbarhetssol visualiserar resultatet av hållbarhetsbedömningen av de två lokaliseringsalternativen. Solen till vänster avser befintligt läge och solen till höger Brunnsög.

Alternativet med lokaliseringsalternativet Utökad Smörlyckan har störst likheter med alternativet med ett utbyggt sjukhus i befintligt läge. Det som skiljer är bland annat en nackdel för det nu bedömda alternativet vad avser mål 6 och att infiltrationen av vatten och återskapande av grundvatten riskerar gå förlorad då gröna ytor bebyggs.

Möjligheten att bygga energieffektivt och en större frihetsgrad för montage av solpaneler på taken, har gett ett högre plusvärde för ett nybyggt sjukhus Utökad Smörlyckan, jämfört med befintligt läge. Här finns likheter med ett nybyggt sjukhus på Brunns hög.

Mål 1 handlar om att bekämpa fattigdomen. I begreppet ingår att alla människor ska ha tillgång till grundläggande tjänster, dit kollektivtrafik räknas. Här utgör alternativet befintligt läge det starkaste alternativet genom dess närhet till spårväg, region- och stadsbussar samt gångavstånd till Lund C. Ett nybyggt sjukhus på läge Utökad Smörlyckan får en något sämre tillgänglighet med kollektivtrafik än befintligt läge, men hamnar inte på minussidan vilket Brunns högsalternativet gör.

Delmålet under mål 2 handlar om jordbrukets effektivitet och en framtida förmåga att öka produktiviteten. Här finns ett stort minus för Brunns högsalternativet men plusvärden för de övriga två alternativen som inte primärt innebär att högkvalitativ jordbruksmark tas i anspråk. Dock bör påtalas att alternativet Utökad Smörlyckan innebär att dagens verksamheter måste få nya lokaliseringar. Här saknas fortfarande information.

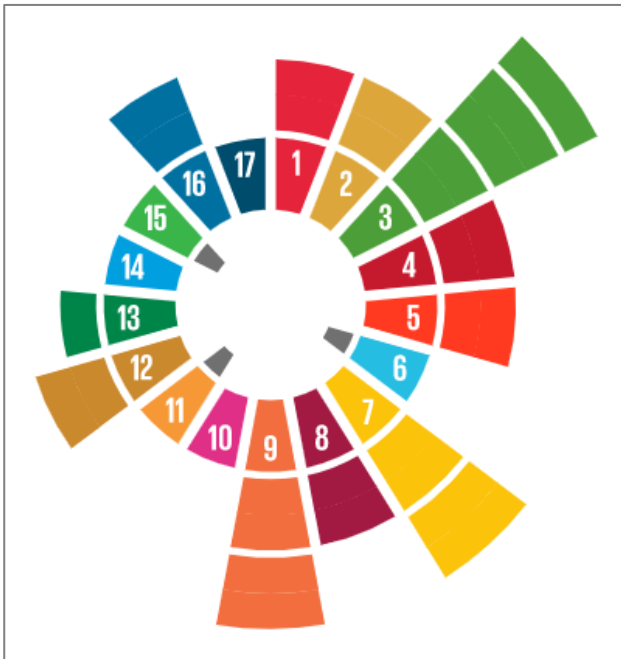
Manipulerade hållbarhetssolar

Verktyget Swecos Hållbarhetssol™ är programmerat så att negativa värden alltid slår igenom i visualiseringen, och ger inåtgående solstrålar. Det är mycket viktigt att synliggöra när en verksamhet, ett projekt eller en lokalisering motverkar målen. En negativ utveckling ska inte kunna gömmas i en positiv solstråle.

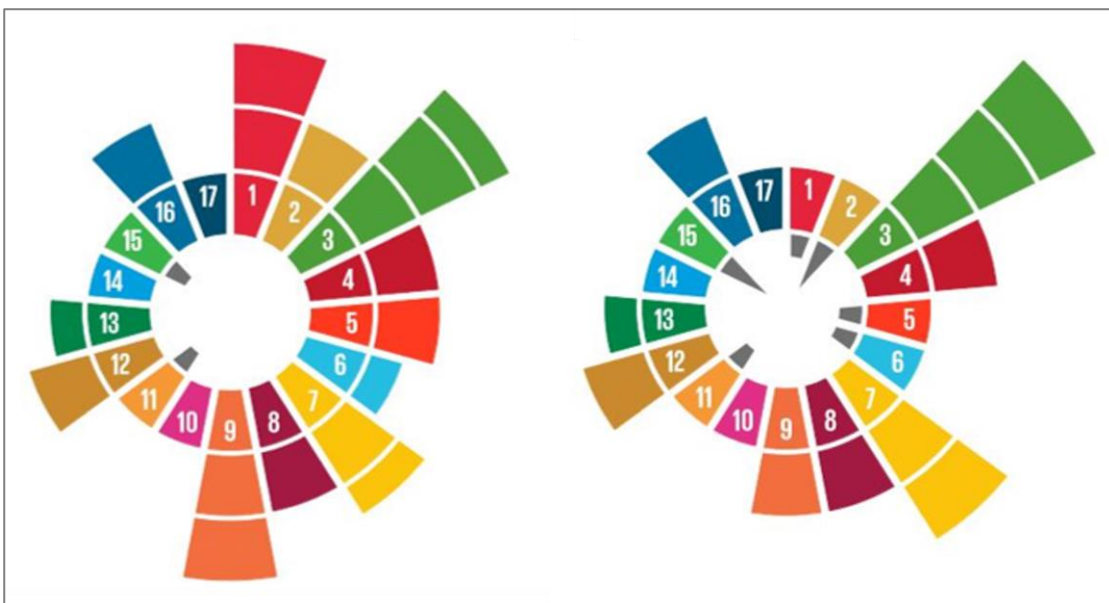
Samtliga lokaliseringsalternativ har fått inåtgående, negativa solstrålar för mål 3 om hälsa och välbefinnande. Två av sex delmål motverkar måluppfyllnaden av målområde 3: delmål 3.6 om att minska antalet dödsfall och skador i vägtrafiken, samt mål 3.9 om att minska antalet sjukdoms- och dödsfall till följd av skadliga kemikalier och föroreningar. Samtliga tre lokaliseringsalternativ har därmed fått minusvärden för målområde 3.

För att komplettera bilden har därför manipulerade hållbarhetssolar tagits fram för samtliga tre lokaliseringsalternativ. Resultaten omfattar de fyra bedömda delmål som handlar om tillgång till sjukvård, hälsa och välbefinnande samt bekämpning av olika sjukdomar. Dessa är delmål 3.2, 3.3, 3.4 och 3.8.

Det är viktigt att betona att de manipulerade solarna inte är de korrekta solarna och inte visar den sammanlagda bedömningen. De manipulerade solarna syftar endast till att underlätta förståelsen för de delar av bedömningen som avser själva vårdverksamheten.

Figur 19. Manipulerad sol för lokaliseringsstudie. Målområde 3 får här värde +2,5.

Figur 20. Manipulerade hållbarhetsolar för tidigare bedömda alternativ. Befintligt läge till vänster, Brunnsnäs till höger. Målområde 3 får här värde + 2,5 respektive +3.

Lokaliseringen på Brunnsnäs bedömdes ge ett något större bidrag till målpåfyllnaden av delmål avseende vårdverksamheten än befintligt läge. Ett helt nybyggt sjukhus bedöms ha mycket goda förutsättningar för att skapa en patientsäker vård, med effektiva flöden och nödvändig närhet mellan vårdens olika enheter. Inga företeelser i omgivningen skapar hinder för flödena.

Lokaliseringen Utökad Smörlyckan får ett något lägre värde än Brunnsnäs – trots att det handlar om ett nybyggt sjukhus – vilket förklaras av att nuvarande rekreations- och idrottsanläggningar

försvinner från platsen, och detta ingår i delmålet om hälsa och välbefinnande. (Ingen information om ersättningsplatser fanns vid tidpunkten för bedömningen.)

7.4 Sammanfattning hållbarhetsbedömning

Sammantaget visar hållbarhetsbedömningarna av de tre lokaliseringalternativen en tydlig nackdel för nybyggnad på Brunnsberg. Gällande utbyggnad i befintligt läge eller nybyggnad Utökad Smörlyckan, visar hållbarhetsbedömningarna ett mer likvärdigt resultat.

Befintligt läge och Utökad Smörlyckan gynnas i hållbarhetsbedömningen av att lokaliseringarna inte belastar den goda åkerjorden. Dock finns osäkerhet om alternativet Utökad Smörlyckan, eftersom dagens verksamheter måste flyttas.

Befintligt läge är det bästa alternativet vad avser tillgänglighet med kollektivtrafik. Lokaliseringen Utökad Smörlyckan förutsätter åtgärder på spårvägslinjen och på busshållplatser. Detta alternativ har samtidigt en fördel av att ambulans trafik och byggtrafik inte behöver köra lika långt in mot centrum som i alternativet befintligt läge. En god tillgänglighet för ambulans trafiken kan skapas från Norra Ringen. Brunnsbergsalternativet har också god tillgänglighet för ambulans trafiken, men lokaliseringen har bedömts till ett lägre värde för målområde 9. Även denna bedömning har kopplingar till kollektivtrafiken.

Både Brunnsberg och en lokalisering Utökad Smörlyckan innebär att mark bebyggs och att den naturliga möjligheten för regnvatten att infiltreras genom jorden och nybilda grundvatten, går förlorad. Detta ger ett minusvärde för målområde 6 och en fördel för befintligt läge i jämförelsen.

Brunnsberg och en lokalisering Utökad Smörlyckan bedöms innebära en större frihetsgrad för att montera solpaneler i söderlägen på taken, vilket stärker mål 7.

Samverkan för utbildning, forskning och innovationer bedöms lika för alla tre alternativen. I arbetsprocessen med hållbarhetsbedömningarna har resonemang förts om sjukhusområdets attraktivitet för studenter, forskare och möjligheten till en kreativ och innovativ miljö. Sweco har bedömt att denna attraktivitet kan skapas på alla tre platser.

8 Sammanfattande slutsatser

Syftet med föreliggande kompletterande utredning har varit att lyfta området Utökad Smörlyckans olika förutsättningar och beskriva de samhällseffekter som anses få störst effekt och bör tas särskilt i beaktning i det fortsatta arbetet.

För att på en översiktlig nivå kunna jämföra denna lokalisering med de två tidigare utredda lokaliseringalternativen har varje kapitel fokuserat på att analysera vilka samhällseffekter de olika lokaliseringarna förväntas generera med fokus på det som är alternativskiljande. I detta avsnitt följer en sammanfattning av de samhällseffekter som identifierats vara av störst vikt.

8.1 Alternativskiljande

Tillgänglighet för gång-, cykel- och kollektivtrafik

Den aspekt som anses få störst effekt och är tydligast alternativskiljande mellan alla tre lokaliseringarna är tillgängligheten för olika trafikslag. Tillgänglighetsanalyserna visar en tydlig fördel för gång-, cykel- och kollektivtrafik vid utbyggnad i befintligt läge. Även en lokalisering norr om befintligt område ger bra förutsättningar för de hållbara trafikslagen, men inte fullt lika goda som i befintligt läge. Ett läge i Brunnsnäs innebär längre restider för gång cykel och kollektivtrafik i jämförelse med de båda andra alternativen. Tillgängligheten med bil och akuttransporter är bäst vid en lokalisering vid området Utökad Smörlyckan. Även en lokalisering i Brunnsnäs ger en bra tillgänglighet med bil.

Infrastrukturinvesteringar

En lokalisering Utökad Smörlyckan skulle innebära investerings- och driftkostnader för ny och anpassad infrastruktur (bland annat justering av Getingevägen och kringliggande infrastruktur). Oavsett lokalisering kommer kostnader för ny och befintlig infrastruktur att påverka många olika aktörer i samhället. En slutsats är att lokaliseringen av sjukhuset i Brunnsnäs antas kräva större och mer tidskrävande infrastrukturinvesteringar med längre planeringstider än de båda andra lokaliseringarna då det skulle innefatta ny trafikplats, nya gång- och cykelvägar, samt anpassning av befintlig infrastruktur såsom spårvägen. Utöver detta tillkommer kostnader för drift och underhåll. De olika lokaliseringarna medför olika behov för en framtida kollektivtrafik vilket ger olika driftkostnader och trafikeringkostnader för trafikoperatörer. Då det idag saknas studier och utredningar för hur man vid en lokalisering norr om befintligt område på bästa sätt skapar en ny kollektivtrafiknod och hur detta hänger ihop med framtidens linjenät och Lunds stadsutveckling, finns det en osäkerhet i vilka de totala infrastrukturinvesteringarna blir.

Markanvändning

I takt med att Lund växer bedömer kommunen att efterfrågan på fritidsområden ökar samtidigt som marktillgången begränsas. Att exploatera fritidsområdet på Smörlyckan anses därför vara alternativskiljande. Omlokaliseringen bedöms innebära problem för kommunen då det idag inte finns någon likvärdig yta att ersätta fritidsområdet med. En sämre tillgänglighet till fritidsområdet i framtiden kan få negativa effekter på folkhälsan.

FN:s Agenda 2030

Gällande utbyggnad i Utökad Smörlyckan, visar hållbarhetsbedömningarna ett mer jämnt resultat med befintligt läge som båda gynnas i hållbarhetsbedömningen av att lokaliseringarna inte belastar den goda åkerjorden.

Den goda tillgängligheten till kollektivtrafik och gång- och cykelvägnät är positiv men når inte upp till samma nivå som i befintligt läge. Den goda kollektivtrafikförsörjningen får positiva följeffekter

som stärker mål om jämställdhet, jämlikhet, hållbara städer, hållbar konsumtion och en planering som följer Sveriges klimatpolitik.

Precis som på Brunnsnäs ansågs möjligheterna bättre att använda flödande energi som sol. Sammantaget innebär hållbarhetsbedömningarna av de tre lokaliseringalternativen en tydlig nackdel för nybyggnad på Brunnsnäs och med ovanstående resonemang förordas utbyggnad i befintligt läge eller nybyggnad Utökad Smörlyckan.

8.2 Ej alternativskiljande

Ett antal aspekter inom samhällseffekter identifierades i det tidigare arbetet med slutrapporten som "ej alternativskiljande". Aspekterna är viktiga i kommande arbete med sjukhusets lokalisering, men omfattningen har varit svår att bedöma och det har inte på ett tydligt sätt motiverats vara alternativskiljande ur ett övergripande planerings- och tidsperspektiv. Aspekterna innebär en skillnad mellan lokaliseringarna utifrån dagens perspektiv, men storleken och på vilket sätt de skiljer sig åt är inte tydligt.

Aspekterna som finns beskrivna i slutrapporten och i tidigare kapitel i denna rapport är:

Stadsbild och identitet

Sjukhuset är tätt sammankopplat med Lunds stadsbild och identitet och därför viktig att ta hänsyn till i frågan om sjukhusets lokalisering. Ur ett lokalt perspektiv kommer en flytt av sjukhuset troligtvis få stor påverkan på stadsbild och identitet, då sjukhusområdet är en integrerad del av den centrala stadens fysiska rum och mentalt hos människorna som bor och vistas i Lund. Det är viktigt för kommunen att ha ett stadsintegrerat sjukhus och planeringen av hur sjukhuset möter staden bör göras med stor omsorg och med tydliga kopplingar. Dock kommer stadsbilden troligen att påverkas även i befintligt läge eftersom sjukhusområdet kommer att genomgå en stor renovering.

För stadens identitet gör det faktum att sjukhuset även i framtiden kommer att vara en viktig del av kommunens varumärke, identitet och sätt att profilera sig lokalt, nationellt och globalt, att det går att argumentera för att sjukhusets lokalisering inte är den viktigaste faktorn ur ett övergripande planeringsperspektiv och därför inte alternativskiljande. Dock är identitet eller stadsbild viktiga samhällseffekter som bör hanteras med stor varsamhet i det fortsatta arbetet med det lokala perspektivet i åtanke.

Flöden och stråk

En lokalisering Utökad Smörlyckan kommer att innebära en omlokalisering och omorganisering av stadens befintliga flöden och tyngdpunkter som kommunen måste ta ställning till. Huruvida det kan komma att få en negativ påverkan för centrala Lund beror mycket på vilka nya verksamheter som etableras på nuvarande sjukhusområde, vilka flöden de genererar och hur området integreras med omkringliggande områden. Rörelsemönstret mellan Norra Fälåden och centrum kommer troligen också att påverkas, dock går det inte i dagsläget att bedöma hur det kommer att påverka tillgängligheten.

Oberoende av vilken eller vilka funktioner som tar plats på nuvarande sjukhusområde om sjukhuset flyttar, kommer nya verksamheter troligen etableras över en längre period. I ett längre tidsperspektiv antas därför att en så pass attraktiv fastighet som sjukhusområdet utgör även i fortsättningen kunna generera stora flöden av människor.

Samverkan

Potentialen för samverkan för Näringsliv, forskning och innovationer bedöms vara lika för samtliga tre alternativ. För samverkan med näringslivet är det viktigare att sjukhuset utvecklas och moderniseras och att detta görs med beaktande av samverkan, exempelvis med funktionella lokaler för både kortare och längre utbyten, än att det sker på en särskild plats i Lund.

Källor

Följande källhänvisning anger endast källor som tillkommit i arbetet med kompletterande rapport Lokalisering Utökad Smörlyckan. De källor som redan anges i slutrapporten (daterad 2021-10-14) utgör underlag för båda rapporter.

Lunds kommun (2018). *Lunds kommuns översiktsplan del 2 Markanvändning och hänsyn*. Antagen 2018-10-11

Lunds kommun (2010) Ramprogram Ideon och Pålsjöområdet.

Lunds kommun (2021:2) Aktuella beslut i korthet november 2021: Kommunfullmaktige aktuella beslut i korthet november 2021

Avstämning av texter och frågor till Lunds studentkårer och medicinska föreningen via mail 2022-02-09